

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. ostale 1 gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 84 (9389)

TRST, petek, 9. aprila 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 28. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodoša« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

DEMOKRISTJANI SO ČEDALJE BOLJ OSAMLJENI

KD odbija sporazum demokratičnih strank De Martino: ostajajo samo še nove volitve

Zaccagnini se bo danes sestal s Saragatom, Biasinijem, De Martinom in Berlinguerjem - PSDI in PRI sta pred tem že sprejeli poziv komunistov in socialistov

RIM, 8. — «Ni dvoma, da bi dogovor o delu zadnjega leta mandatne dobe parlamenta med ljudskimi demokratičnimi silami spreminil sedanjo vlogo v smislu, ki ni v skladu z linijo zadnjega kongresa KD». To je negativni odgovor KD na nedavne predloge komunistične partije in PSI. To stališče bo objavilo jutrišnje glasilo KD «Il Popolo» in je rezultat mrzličnih posvetovanj Mora, Zaccagninija, Piccolija, Bartolomeja in baje celo Fanfanija. Gre za jasen «ne», ki ob splošnem odobravanju predloga o dogovoru demokratičnih strank (podpiri so ga, poleg KPI in PSI, tudi PSDI in PRI) dokazuje, v kolikšni meri je KD osamljena, s tem pa je osamljena tudi vlada, kateri so istočasno sindikati izrekli zelo jasno nezauznanje.

«Ne zahtevajte od nas, demokristjanov, podpore predčasnim volitvam», je dejal Bodrato, predstavnik leve KD, «saj bi to pomenilo priznati, da nismo sposobni vladata. Toda argumenti desnice, za katero so v KD trčili, da je bila po-

sestaneč z industriji in Agnellijem. Končno so, ob 20. uri, odgovorili z uradno noto: KD odklanja predlog o sporazumu, čeprav ga je skušala omiliti s predlogom o odprtem sočujanju v parlamentu o gospodarskih problemih. Pri tem pa se KD vrača v stare sheme: sočujanje naj bi namreč pomenilo, da vlada predlaga, opozicija (ki naj ostane na svojem mestu), lahko predlaga poprave, vlada pa naj odloča.

Komunisti uradno še niso reagirali na potezo KD, vendar je KPI napovedala da s soboto v Rimu množično shod svojih simpatizerjev in aktivistov na Trgu San Giovanni. Govoril bo Berlinguer. Ker je omenjeni trg znan po svoji prostranosti, pričakujejo komentatorji, da bo to ogromna manifestacija.

Ob tri četrt na devet, ko je komaj zaključil svoj sestanek z republikanskimi voditelji, ki so podprli predlog o dogovoru demokratičnih sil, je De Martino izvedel za stališče KD. Z njim so ga seznanili časniki, na kar je socialistični tajnik odgovoril: «Če je to uradno stališče KD, potem ni dvoma, da odklanja predlog, za katerega smo mi menili, da je pozitiven. Položaj je torej brez izhoda. Ne ostaja nam drugega, kot da ocenimo še predlog predčasnih volitev».

De Martino je še dodal, da bi ostala — po odgovoru KD — samo še ena alternativa: nadaljevati po sedanjih poti, ko se vse ruši in povzroča neozdravljive posledice na gospodarski sistem, pa ne samo nani.

Da bo še jasneje, je De Martino dodal: «V tem trenutku je torej interes vseh, da anticipiramo volitve in se dogovorimo o volilnih rokih, ki bi jih lahko skrajšali». Znano je, da namreč, da socialisti predlagajo skrajšanje volilnih rokov, da bi razpust parlamenta, predložitev kandidatnih list in volilna kampanja ne odvzeli preveč časa in ohranili vso zakonodajno dejavnost. PSI predlaga zakon to, naj bi poenostavili volilni zakon in predvideli, od dneva razpusta parlamenta do volitev polnredni mesec namesto sedanjih treh mesecev. Za volilno kampanjo, menijo socialisti, zadostuje čas treh tednov, volili pa naj bi samo en dan, v nedeljo. Na ta način bi tudi parlamentu podaljšali življenje za nekaj tednov in mu omogočili, da odpravi vsaj nekatere najnujnejše obveze.

Socialisti so torej prebili led. Že pred dnevi so rekli, da so pripravljeni čakati na demokristjanskem odgovoru kvečjemu pet dni. Pripravljeni so bili celo omiliti nekatere zahteve, kot je poudaril Paolo Vittorelli, ki je zapisal, da «PSI ne predlaga zasilne vlade, niti zasilne večine, pač pa dogovor o zasilni politiki». Po domače povedano, dogovor o vsebini vladnega programa. «Toda stranke morajo povedati», dodaja Vittorelli, «ali so pripravljeni na sporazum, ali ne. Tudi

di če bi zavlačevale z odgovorom, bi sprejele težke odgovornosti». Dejansko se je pokazalo, da so poziv KPI k sporazumu sprejele vse demokristične stranke, razen KD. Celo tajništvo PSDI. «V bistvu se strinjamo», je dejal Saragat komunističnemu senatorju Paulu Bufaliniju, ki mu je telefoniral, da bi ga seznanil s predlogom njegove stranke. In res je PSDI izjavila, da je komunistični predlog veljavna baza za pogovore. Direktorja PRI pa podarja, da «ne nasprotuje predlogu, če ga bodo sprejele druge stranke ustavnega loka». Na sestanku z voditelji PRI (prisotna sta bila Ugo La Malfa in Oddo Biasini) je De Martino poudaril, da edino KD lahko zapečati to zadnjo pobudo, da se reši kriza. In res, KD jo je zapečatila, v negativnem smislu. Istočasno pa čutijo tudi, da so osamljeni. Po zadnjem srečanju z Morom

je Zaccagnini odgovoril na nekatere vprašanja časnika. Tako je dejal, da so predlogi KPI nejasni v vsebini, poudaril je, da se boji »praznine oblasti« med volilno kampanjo in da zato KD ostaja na vladni črni. Končno je Zaccagnini dejal, da pristaja na sočujanje v parlamentu, vendar ob strogem ločevanju med vlado in opozicijo. Ko mu je nekdo odvrnil, da je vlada šibka, je Zaccagnini dal razumeti, da morajo stranke — če hočejo — prej odzveti vladi zaupanje oziroma podporo. Namig na socialiste je bil jasen in tudi poskus, da se jim vrne poteza. Zaccagnini bo vselej jutri imel razgovore s tajniki PSDI Saragatom, PRI Biasinijem, PSI De Martinom in KPI Berlinguerjem. Tedaj bi se morali odločiti o usodi tega parlamenta in sedanje vlade.

CANDIDA CURZI

NA BRIONI BO V ŽARIŠČU POGOVOROV POLITIKA NEUVRŠČENIH DRŽAV

PO ZAKLJUČKU URADNEGA OBISKA V ITALIJI PREDSIEDNIK SADAT PRISPEL V JUGOSLAVIJO

Že prihodnji teden odhod italijanske gospodarske delegacije v Egipt, da prouči možnosti za konkretno sodelovanje - Objavljeno sklepno poročilo o italijansko-egiptovskih pogovorih

BRIONI, 8. — Egiptovski predsednik Anvar El Sadat je popoldne iz Italije dopotoval na dvodnevni obisk v Jugoslavijo. Sadatova letala je pristalo na puljskem letališču, nato pa se je Sadat skupaj z ženo Džihan in člani delegacije odpeljal z jacht »Podgorica« na Brionce, kjer so mu nekaj po 16 uri priredili slovesen sprejem z državnimi častmi.

Na obrežju brionskega pristanišča je Sadat prisrčno in prijateljsko pozdravil predsednik Tito z ženo, nato pa so mu dobrodošlico v Jugoslaviji zaželeli še drugi jugoslovanski predstavniki, med njimi dr. Vladimir Bakarić, Džemal Bijedić, dr. Jakov Blažević in Miloš Minić.

Potem, ko so zaigrali državni himni, je egiptovski predsednik pregledal častno enoto jugoslovanske vojske, nato pa se je odpravil v svoj rezidenco. V egiptovski delegaciji, ki spremlja predsednika Sadata, so tudi zunanji minister Ismail Fahmi, namestnik predsednika vlade Ahmed Sultan in drugi.

Za pozne popoldanske ure je pred-

videno krajše srečanje predsednikov Tita in Sadata, ki naj bi bilo vladnostno narave, medtem ko bosta državnik začela politične pogovore jutri, prvi pregled stališče ene in druge strani pa bo po vsej verjetnosti razviden že noč, ko bosta Tito in Sadat izmenjala zdravila na slovesni večerji. Kot poroča Tanjug, bosta jugoslovanski in egiptovski predsednik v političnih pogovorih predvidoma izmenjala mnenja o aktualnih mednarodnih vprašanjih, posebno pozornost pa bosta namenila dejavnosti nevrščenih držav in pripravam na vrhunsko konferenco nevrščenih v Colombu.

Ob zaključku svojega uradnega obiska v Italiji je egiptovski predsednik Anvar El Sadat imel tiskovno konferenco, na kateri je pojasnil nekatere aspekte svojih rimskih pogovorov z italijanskimi voditelji in z zastopniki gospodarskega življenja. Obenem je orisal v splošnih obrisih cilje svojega potovanja po Evropi.

Sadat je izjavil, da je v Italiji na-

letel na popolno razumevanje na vseh področjih ter poudaril dejstvo, da bo že prihodnji teden odpotovala v Kairo delegacija italijanskih gospodarskih operaterjev, ki se bodo domnila o smernicah sodelovanja italijanskih družb pri ureditvi petletnega načrta za razvoj egiptovskega gospodarstva, ki ga trenutno izdelujejo. Italijansko sodelovanje naj bi razširili tudi na 25-letni načrt. Egiptovski predsednik je izrazil željo, da bi evropska demokracija odigrala aktivnejšo vlogo pri reševanju bližnjazgodnje krize. Na svojem potovanju po Zahodni Nemčiji, Franciji in Italiji sem imel vtis, je dejal Sadat, da je EGS pripravljena okrepiti svojo prisotnost na Bliznjem vzhodu.

Danes so tudi objavili sklepno poročilo o uradnem obisku predsednika Sadata v Italiji, v katerem je med drugim rečeno, da so na pogovorih med predsednikom Sadatom na eni strani ter predsednikom Leonejem in ministrskim predsednikom Morom na drugi ugotovili in podčrtali možnosti za razvoj dvostranskega sodelovanja ter bistveni pomen, ki ga imata obe državi na politični, gospodarski in kulturni ravni.

V teku italijansko-egiptovskih pogovorov so posvetili posebno pozornost percim temam mednarodne politike, o katerih so ugotovili podobnost pogledov. Kar zadeva razvoj krize na Bliznjem vzhodu so, obe strani poudarili potrebo po okrepitvi prizadevanj za mir, ki jim je egiptovska vlada že dala dokajšen doprinos. Razvoj pogajalskega procesa mora stremeti h globalni rešitvi, ki pa jo je treba doseči v okviru ženevske konference, na kateri morajo biti navzoče vse zainteresirane strani. Trajna in pravična rešitev pa mora temeljiti na načelih izralskega unika z vseh arabskih ozemelj, ki so jih zasedli leta 1967, pravice vseh držav bližnjazgodnjega območja, da živijo v miru in v varnih razogotovljenih mejah ter priznanja nacionalnih pravic palestinskega ljudstva, ki stremi za neodvisno državo.

Sklepno poročilo pravi nato, da so proučili dvostranske gospodarske odnose med obema državama ter da so ugotovili z zadovoljstvom, da so ti odnosi na mnogih področjih zelo plodni, medtem, ko se na drugih lahko še bolj razvijejo. Med pogovori so obširno proučili možnost udeležbe italijanskih industrij v razvojnih načrtih Egipta. Ugotovili so, da se sodelovanje lahko zlasti na področju telekomunikacij, jeklarke industrije, petrokemije, industrije zločivih elementov ter pri razvoju plombe po Sueškem prekopu.

Obe strani sta se domenili, da bo sta začeli pogajanja za podpis sporazuma o sodelovanju na področju znanstvene raziskave in tehnologije, da bi poglabili in okrepili sodelovanje med znanstvenimi ustanovami obeh držav na področju izmenjave znanstvenih informacij.

Pred odhodom v Jugoslavijo je predsednika Sadata in egiptovsko delegacijo pozdravil na letališču Ciampino predsednik vlade Moro. Navzoč je bil tudi podtajnik za zunanje zadeve Luigi Granelli.

BRIONI, 8. — Predsednica vlade Sri Lanke Sirimavo Bandaranaike je odpotovala danes zvečer z Brionov, kjer je imela nekaj pogovorov s predsednikom Titom ter se je vr-

nila v Beograd. Pred odhodom se je še sestala z egiptovskim predsednikom Sadatom, ki je danes prispel na uradni obisk v Jugoslavijo.

Anthony Crosland novi britanski zunanji minister

LONDON, 8. — Novi britanski britanske vlade James Callaghan je objavil seznam nove vlade. Proti pričakovanjem je bil za zunanjega ministra imenovan Anthony Crosland. Michael Foot, ki je bil doslej minister za delo ter se je potoeval za predsedstvo laburistične stranke, je bil imenovan za podpredsednika vlade in za vodjo laburistične skupine v poslanski zbornici. Na njegovo mesto je bil za ministra za delo imenovan Albert Booth. Roy Jenkins, ki se je prav tako potoeval za nasledstvo Harolda Wilsona in za katerega so menili, da bo imenovan za zunanjega ministra, je bil potrjen na položaju ministra za notranje zadeve.

Danes so tudi objavili sklepno poročilo o uradnem obisku predsednika Sadata v Italiji, v katerem je med drugim rečeno, da so na pogovorih med predsednikom Sadatom na eni strani ter predsednikom Leonejem in ministrskim predsednikom Morom na drugi ugotovili in podčrtali možnosti za razvoj dvostranskega sodelovanja ter bistveni pomen, ki ga imata obe državi na politični, gospodarski in kulturni ravni.

DANES V PRIREDBI SOLIDARNOSTNEGA KOMITEJA

V Celovcu velika manifestacija za pravice koroških Slovencev

Odločno proti »ljudskemu štetju posebne vrste« in za izvajanje čl. 7 državne pogodbe - Solidarnost-na prisotnost predstavnikov Slovencev iz Italije

(Od posebnega poročevalca)
CELOVEC, 8. — Koroški Slovenci in z njimi demokratične avstrijske sile bodo jutri z veliko demonstracijo v Celovcu, ki jo prireja Solidarnostni komite za pravice koroških Slovencev, ponovno izpričali pred avstrijsko in svetovno javnostjo svoj odločen odpor proti ugotavljanju manjšine in hkrati krepki podporo koroškim Slovincem v njihovem boju za dosledno izpolnitev člena 7

Za to protestno akcijo vlada na Koroškem veliko pričakovanje, saj bo iz nje izšel ponoven in odločen poziv vodilnim avstrijskim strankam in vladi, naj začne izvajati člen 7 državne pogodbe, ki zagotavlja koroškim Slovincem pravice brez ugotavljanja njihovega števila in ne glede na njihovo število. In ta poziv ne bo samo poziv Slovencev, ki jih prozoren namen z ugotavljanjem njihovega števila neposredno ogroža v njihovem obstoju, pač pa bo tudi poziv avstrijskih demokratov, ki se v vedno večjem številu zavajajo, da predstavlja »posebno število koroških Slovencev« dejansko revizijsko državne pogodbe in pristajanje na najbolj reakcionarne desničarske sile v državi z vsemi usodnimi posledicami za demokracijo.

Ko je na podobnem protestnem zborovanju preteklo nedeljo v Celovcu, na katerem se je v dvorani Doma glasbe zbralo nad 700 predstavnikov koroških Slovencev, na-

Demokristjani so zavrnili tako komunistični, kot socialistični predlog o političnem sporazumu demokratičnih strank, ki naj obide nevarnost razpusta parlamenta in predčasnih volitev. Formalno KD sicer ponuja »sočujanje« v parlamentu, a vedno v okviru starih shem odnosov med vladno večino in opozicijo. Na to je prvi reagal De Martino, ki je dejal, da preostaja edinole možnost sporazuma o novih volitvah.

Nezauznano vladi so izrekli tudi sindikati po nedavnem srečanju, medtem ko jo še podpirajo industriji. Moro je namreč sprejel odpotništvo »Confindustria« z Agnellijem na čelu. Sedniji mu je, razen nekaj točk, potrdil vso svojo podporo.

Včerajšnje demonstracije, ki so jih levčarska izvenparlamentarna gibanja priredila v znak protesta proti umoru 21-letnega študenta Maria Salvija pred pravosodnim ministrstvom, so se izrodile v vrsto terorističnih izpadov in spopadov s policijo, med katerimi nerazodno streljanje po rimskih ulicah le za las ni zahtevalo novih človeških žrtev. Med izgrede je skupnica demonstrantov vrгла nekaj molotovov proti vходу sedeža KD na Trgu del Gesù.

Z objavo sklepnega sporočila se je zaključil Sadatov obisk v Italiji. Egiptovski predsednik je prispel v Jugoslavijo, kjer bo v pogovorih s Titom v ospredju predvsem politika nevrščenosti.

SINDIKATI ODKLANJAJO GOSPODARSKE UKREPE

Industrijci podpirajo stališča Morove vlade

Agelli zavrnil »dvojno ceno« bencina

RIM, 8. — Če je sestanek med vlado in sindikati trajal ves dan, tja do polnoči, je srečanje s predstavniki industrije bilo razmeroma kratko: dve uri. Očitno je med ministri Morove vlade in Agnellijem znatno večje sozvočje, kot pa med ministri in delavskimi predstavniki. To dokazuje tudi dokument tajništva sindikalne federacije CGIL - CISL - UIL, ki v bistvu zavrača vladna stališča in meni, da so neustrezna sedanjemu gospodarskemu in političnemu položaju. Sindikalisti se zavajajo, da danes tudi gospodarskih vprašanj ni mogoče rešiti brez politične volje in se zato, čeprav običajno ne izražajo strogo političnih stališč, tokrat izrecno zavzemajo za »programski sporazum med demokratičnimi strankami«, ki naj vladi zagotovijo »zares ljudsko podporo«. V la namen, podprajo tajništvo federacije, je pripravljeno po potrebi prevzeti pobudo za stike demokratičnih strank. Svoje predloge so sindikati poslali vsem strankam ustavnega loka in zvezi industrijev, preprčani pa so, da sedanja Morova vlada ni kos vsem problemom.

Se posebej pozivajo sindikalisti industrije, naj ne nasedajo stališčem vlade o zamrzovanju dohodkov. Delovne pogodbe, ki se vlečejo cele štiri mesece, je treba definirati v najkrajšem času, sicer bo socialni spopad dosegel svoj vrh.

Sindikalna vodstva federacije bodo vsekakor ocenila reakcijo na svoje predloge prihodnjih tednov, ko se bodo zbrali sveti federacije. Naj omenimo zaradi kronike, da so najbolj razburjeni bili sindikalisti, ki pripadajo PSI: Marianetti, Boni, Didò, Ravenna in drugi. Toda omenjeno stališče ni naletelo v sindikalnem vodstvu na neodobrovanje: je nasprotno, ocena vladnih predlogov v negativnem smislu je bila sozlasna.

V izdanem dokumentu sindikalisti ponavljajo zahtevo po racionalnari bencina in nekaterih živil »po političnih cenah« in pristajajo samo na »zamrzovanje« višjih dohodkov (po višje naj bi v teh primerih izplačevali z enoletno zamudo), vendar naj se o tem dogovorijo posamezne kategorije. Vlada naj se, skratka, ne vmešuje.

Srečanje z zvezo industrijev v palači Chigi se je pričelo v prvih večernih urah, zaključilo pa se je, ko je Moro moral na naglico zapustiti sejo, ker ga je v sedežu KD čakal Zaccagnini. Agnelli, ki je vodil industrijsko delegacijo, je časniki jasno pojasnil, da se v glavnem strinja z vladnimi ukrepi in odklanja stališča sindikatov, češ da »ne ustrežajo« sedanjim razpoložljivostim in bi »osibile italijansko gospodarstvo, tudi pred tujimi konkurenco«. Pač pa se Agnelli ni strinjal s predlogom o »zamrzovanju« premične lestvice, podprl pa je predlog Donat Cattina, naj bi poviške plač omejili na 25 tisoč lir v treh obrokih.

Agnelli je s tem v zvezi pozval vlado, naj nekako »nadzoruje« sindikalna pogajanja, da bi se meзде ne povišale »preko varnostne me-re«. Na vprašanje političnega značaja o usodi vlade je Agnelli izrazil prepričanje, da bi bila koristna pobuda, kakršno je dal La Malfa, ni se pa strinja s programom, ki ga je objavila KPI, češ da bi ureditve vseh točk programa spreminilo preveč stvari.

Agnelli je tudi dejal, da nasprotuje zahtevi po »dvojni ceni« bencina. Naj, mimo teh srečanj, omeni-

mo še, da so v Italiji stavkali gradbeni delavci in kemijski delavci. Slednji so oklicali četrtino stavko v znak solidarnosti s španskimi tovariši.

Protikomunistična gonja Vatikana

RIM, 8. — Skoraj ne mine dan, ko bi Vatikani ne opozorili, preko svojih občil, na nevarnosti »marksizma« ali komunizma. Očitno vohajo tudi v Sveti stolici čas volitev in vedo, da bo KD potrebovala velike pomoči, če hoče obdržati vsaj relativno večino v Italiji. Tokrat se oglašata tudi vatikanski uradni tednik, ki opozarja na »nevarnost komunizma«, ki ni »nikoli sprejemljiv za kristjane«, četudi govori o »nacionalnih potehi in svobodi«.

NEAPELJ, 8. — Drugi dan kongresa liberalne stranke poteka v znamenju čedalje večjih diferenciacij v okviru večine, ki podpira sedanjega tajnika Zanoneta. Malo verjetno pa je, da bi kongres osvojil linijo desničarja Edgarda Sogna in bivšega tajnika NATO, ki v imenu antikomunizma predlagata predsedniški režim v Italiji.

GASILCI NAJ BI UGOTOVILI, DA JE BIL POŽAR PODTAKNJEN

Požar delno uničil tovarno Motta v Milanu Ogenj je povzročil pet milijard lir škode

MILAN, 8. — Več desetih gasilcev se je borilo dve uri z ognjem, da bi pogasil hud požar, ki je iz se nepojasnjenih razlogov izbruhnil danes zjutraj ob 6.15 v tovarni Motta v Milanu. Po nekaterih vesteh kaže, da so gasilci razmeroma lahko ugotovili obstoj vsaj treh žarišč, iz česar sklepajo, da je bil požar nameren.

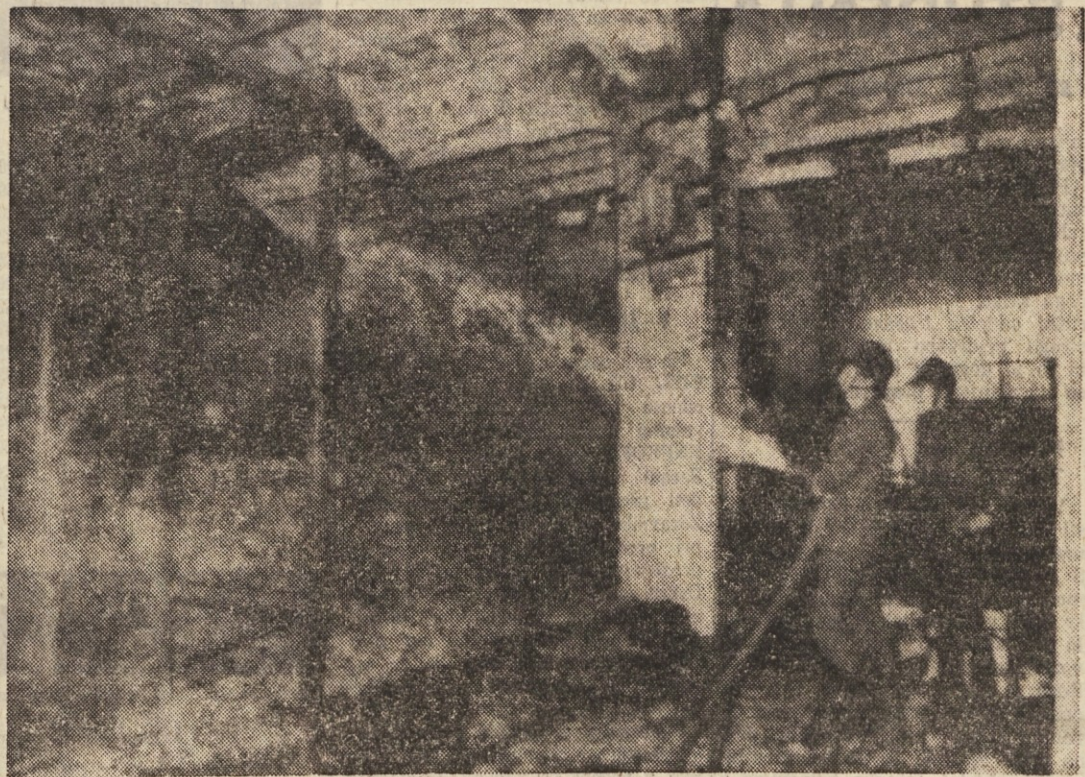
Požar je popolnoma uničil oddelek za embalažo ter skladišče, kjer so veliki hladilniki, v katerih hranijo proizvode, ki so nared za tržišče. Delno je bilo uničeno poslopje, v katerem so peči, medtem ko je ostal nepoškodovan samo oddelek za proizvodnjo čokolade. Škoda je ogromna; po nekaterih ocenah naj bi presežala pet milijard lir. Da je bil požar namenjen baje priča tudi nekaj drugih dejstev: osrednje protipožarne naprave, ki bi se morale samodejno sprožiti, ko temperatura preseže 50-60 stopinj, niso delovale. Delavci, ki so zaposleni v teh oddelkih so skušali preprečiti razširitev ognja, ugotovili pa so, da so bile protipožarne jeklenke prazne.

Sindikalne organizacije delavcev Motta in enotna milanska federacija CGIL, CISL in UIL so objavile skupno sporočilo, v katerem pravijo, da so delavci skušali preprečiti razširitev ognja ter zahtevajo, da bi se proizvodna dejavnost v tovarni čimprej obnovila, pa čeprav postopno. Delavci zahtevajo, naj se takoj uvede preiskava o vzrokih požara ter naj se ugotovi, ali so bile morda protipožarne naprave pomanjkljive. Za ponedeljek ob 8. uri je tovarniški svet Motta sklical vse delavce pred tovarno v Drevoredu Corsica, i

kjer je danes zjutraj izbruhnil požar, da bi preprečili vsako morebitno provokacijo in da bi ohranili stike z drugimi delavci v obrambo svojih pravic. Delavske organizacije tudi zahtevajo, naj jih takoj obvestijo o razvoju položaja ter naj zastop-

niki delavcev lahko sledijo poteku preiskave.

Pred mesecem dni je v oddelku za embalažo, istem, ki je bil danes popolnoma uničen izbruhnil požar, ki so ga delavci takoj pogasili. Tudi takrat so govorili o namernem po-

Gasilci pri gašenju požara v tovarni Motta.

(Telefoto ANSA)

EGIPTOVSKI PREDSIEDNIK PRI PAPEŽU

Ob koncu njegovega obiska v Italiji je predsednika Sadata in soprogo Džihan sprejel tudi papež Pavel VI. (Telefoto ANSA)

DANES

Na včerajšnji manifestaciji v Rossettijski mali dvorani

BODRATO ZAKLJUČIL KONGRESNO FAZO KD

Pokrajinski tajnik Rinaldi za najširše programske dogovore v krajevnih upravah

Tržaška kršćanska demokracija je včeraj zaključila kongresno fazo manifestacije v mali dvorani Rossettijskega gledališča, na kateri je ob navzočnosti domačih vseh strankinih voditeljev in krajevnih in deželni ravni poslanec Guido Bodrato govoril o zaključkih vsedržavnega demokratskega kongresa v Rimu. Bodrato, ki pripada najbolj levi struji KD «forze nuove», in ki je skupaj s Tržačanom Belcjem in posl. Galonijem najbližji sodelavec strankinega tajnika Zaccagninija,

Zavračamo tak predlog

Ureditev šolskih okrajev se preveč na dolgo zavičuje zaradi raznih kriz v krajevnih ustanovah, še bolj pa zaradi pomanjkanja politične volje, da dobi šola vsaj nekaj, sicer še nepopolnih, instrumentov za demokratizacijo in vključevanje v družbo. V naši deželi se stvari še bolj zapletajo, ker pristojne oblasti, še posebej pa Kršćanska demokracija, še vedno vozijo po starem tiru. Obiljubljajo in zagotavljajo čimprejšnjo zaščito pravic slovenske narodnostne skupnosti, po gre za konkretizacijo, za uresničevanje pravic in obljub, iščejo vsa mogoča opravila in preteve, ali pa vsakokrat postavljajo naše zahteve kot «predmet» v pogajanjih z drugimi strankami. Predlogi traja ta igra, oziroma igranje.

Tako se dogaja tudi in ustanovitvi šolskih okrajev. Vse se je zataknilo, ko so slovenske ustanove in organizacije, šolski sveti, občine s pretežno slovenskim prebivalstvom, Slovenska kulturno - gospodarska zveza, stranke PSI, Slovenska skupnost in KPI postavili zahtevo, da se slovenskemu šolstvu v Italiji zagotovi samostojnost in da se v ta namen ustanovijo samostojni šolski okraji za slovenske šole na Tržaškem in Gorškem. To zahtevno smo uveljavili v tisku, na sestankih, na sejah občinskih in pokrajinskih svetov, v delnem svetu in v razgovorih delegacij s predstavniki deželne uprave.

in vendar se vsa stvar ne premakne naprej. Celotno obratno, kljub obljubam deželnih predstavnikov, posebej samega predsednika Comellija in odbornika Mizuza, kaže, da smo celo nazadovale in da se nekateri demokratski predstavniki potvrdijo na vse reselutje in sklepe. Pravi nam celo: «Počakajte na zakon o globalni zaščiti, pa se bo vse uredilo». Zadnji, najnovši primer poskusa izigravanja in slopomišanja nam prihaja od tržaškega pokrajinskega odbornika. Pred dnevi je namreč odbornik dr. Paolo Bisbaj (KD) razposlal rajonskim konzultantom, odbornikom za javno vzgojo pri tržaški, milski, dolinski, repnabrežski, zgonski in devinsko - nabrežski občini, v vednost pa deželno odborstvo za javno vzgojo, višjemu deželnemu šolskemu skrbništvu, šolskemu skrbništvu in zavodnim svetom, spremno pismo pa predlog za razmejitev tržaške pokrajine na šolske okraje. Ta predlog pokrajinskega odbornika se razlikuje od prvotnega načrta deželnega nadzorništvaja za javno vzgojo, ker predlaga ustanovitve treh, namesto dveh šolskih okrajev. Prvi, ali osrednji okraj naj bi zajemal središče mesta, drugi, ali južni okraj, naj bi zajemal Sv. Jakob, Skedenj, Kolonovec, Sv. Anjo, Naselje S. Sergio, miljsko in dolinsko občino, tretji, ali severni okraj, pa področje konzulte za vzhodni Kras, konzulte za zahodni Kras, Rojani, Greta, Barkovlje, Zgonik, Repnabrež in Dolina. V ta okraj bi bile vključene tudi vse slovenske šole z izjemo nekaterih šol v središču mesta.

Porazdelitev tržaške pokrajine na tri omenjene šolske okraje se zdi boljše kot prvotni predlog deželne uprave o ustanovitvi dveh šolskih okrajev. Toda to velja le za italijanske šole. Poudarjamo in bomo ponavljali, da se morajo iz tega predloga pokrajinskega odbornika izločiti slovenske šole, za katere se mora ustanoviti samostojen šolski okraj. Pokrajinski odbornik dr. Bisbaj v svojem spremnem poročilu med drugim pravi: «Pokrajinska uprava, kot je že izjavil deželni odbor in kot dejansko je že, smatra nujno potrebno jamčiti najširše socialno samoupravljanje slovenske šole s strani slovenske narodnostne skupnosti, in to z ustanovitvijo organa na deželni ravni, ki naj se uresniči s spremembo delegiranih odlokov ali pa z dodatnimi predpisi». Predlaga torej neki neopredeljeni deželni organ ne da bi navedel njegove pristojnosti. Za ustanovitve tega organa, kot kaže, ne bi bilo nikarkoli birokratskih ovir, medtem pa so nam v odgovor na naše zahteve po ustanovitvi slovenskega šolskega okraja vedno navajali razne normativne ovire.

Pravici do samostojnosti slovenske šole in ustanovitvi samostojnega okraja z vsemi pristojnostmi v okviru delegiranih odlokov in nadaljnjih izpopolnitve se nikakor ne moremo opredelovati in se pri tem sklicujemo tudi na zadnja zagotovila deželnega odbornika Mizuza delegaciji SKGZ. Odločanje predlog pokrajinskega odbornika, ki prezira zahtevo po ustanovitvi slovenskega šolskega okraja, Sicer pa bo do občinskih svetov, šolski sveti in razne ustanove ter stranke lahko ponovno poudarile podporo zahtevi slovenske narodnostne skupnosti po samostojnosti in razvoju slovenskega šolstva.

A. Bubnič

je podal obračun kongresnih rezultatov, pa čeprav s pripombo, da je še prezgodaj, da bi dali dokončno politično oceno. Med drugim je obžaloval, da se je kongres spremenil v nekakšno ameriško «konvencijo» zaradi predloga o direktni izvolitvi strankinega tajnika s strani kongresa. To namreč po njegovem ustvarja nevarnost uveljavljanja nekakšnega kulta osebnosti, pa čeprav ta nevarnost uveljavljanja ne obstaja. Bodrato je tudi poudaril, da je kongres potrdil linijo prenovitve stranke in da je le v prenovitvi najboljše jamstvo za enotnost stranke.

Predstavnik KD je govoril tudi o trenutnem političnem položaju in med drugim dejal, da KD odločno nasprotuje hipotezi predčasnega razpusta parlamenta, ker bi praznina oblasti v tem trenutku še zaostriala politično in gospodarsko krizo, poleg tega pa bi predčasne volitve privedle do frontalnega spopada v državi. Bodrato se je kritično izrekel o socialističnem predlogu za sporazumni razpust parlamenta, zlo previdno pa je ocenil komunistični predlog o emergentnem programu, kot tudi La Malfrovo pobudo o dogovarjanju med vsemi strankami ustavnega loka.

Pred Bodratom je spregovoril pokrajinski tajnik KD Rinaldi, ki je v zaskrbljenosti ocenil krajevni položaj, kjer se slabšajo odnosi med demokratskimi strankami. V tej zvezi je Rinaldi pozval stranke, naj si prizadevajo preprečiti komisarstvo vodenje krajevnih uprav in v prvi vrsti tržaške pokrajine. Za doseg tega cilja so nujni programski dogovori (ki še ne pomenijo, po njegovem, političnih sporazumov), saj obstaja možnost širokih konvergenč okrog vrste važnih vprašanj, med katerimi je Rinaldi izrecno omenil izvrševanje osimskih sporazumov in globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti.

Prosimo vse izletnike Primorskega dnevnika

v ROMUNIO

da dvignejo letalske vozovnice za vse tri skupine in programe izleta

v ponedeljek, 12. in v torek, 13. t.m., med 8.30 in 12. uro ter med 15. in 19. uro na uravi našega dnevnika.

NA SEJI IZVRŠNEGA SVETA

SSk razpravljala o kriznem stanju na tržaški pokrajini

Protest zaradi preziranja obveznosti do Slovencev v vladnem osnutku za ratifikacijo osimskega sporazuma - Zaustaviti širjenje avtoporta pri Fernetičih

V četrtek, 8. marca, je zasedel izvršni svet Slovenske skupnosti v Trstu ter obravnaval številne probleme in vprašanja v zvezi s sedanjim političnim položajem s posebnim ozirom na pravice in zahteve slovenske narodnostne skupnosti.

Poglabljeno je razpravljalo o stanju na tržaški pokrajini, kjer so načelnikom svetovalskih skupin predložili osnutek enotnega programa strank ustavnega loka kot osnove za nadaljnje politične razgovore za rešitev iz politične krize. V poročilu o tej je rečeno, da je izvršni odbor slovenskega pokrajinskega svetovalec pooblastil, da sledi nadaljnje mu razvoju razgovorov v smeri uveljavitve pravic Slovencev do razbe lastnega jezika in izvoljenih predstavnikov.

V nadaljevanju razprave je bil govor o vladnem zakonskem osnutku za ratifikacijo osimskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Pri tem je ponovno ugotovili, da omejen načrt nadrobno predvideva izvajanje gospodarskega sodelovanja, predvidenega v pogodbi, medtem ko poglavitno preze izvajanje člena 8 glede obveze o zaščiti slovenske narodne manjšine. Izvršni odbor Slovenske skupnosti odločno protestira proti tako omejenemu izjavljanju podpisanega sporazuma, katerega bistveni in sestavni del je obveza italijanske vlade, da zagotovi slovenski narodnostni skupnosti «maksimalno možno zaščito z notranjimi zakonskimi normami».

V zvezi s trdim bojem koroških Slovencev za pravice, ki izhajajo iz avstrijske mirovne pogodbe, jim izvršni odbor izraža svojo popolno solidarnost. Sklenil je, da se bo delegacija Slovenske skupnosti udeležila velikega protestnega zborovanja dne 9. aprila v Celovcu.

Izvršni odbor potrjuje svojo podporo prizadevanjem sindikalnih in drugih strokovnih delavskih organizacij glede vprašanj: suhega doka v tržaškem Arzenalu, ki jo je na tokrovem zborovanju izrazil predstavnik Slovenske skupnosti Boris Gombač v slovenskem nagovoru zbranim delavcem in sindikalnim predstavnikom. Tržaški tisk, tudi slovenski, je to popolnoma ignoriral.

Končno je izvršni odbor SSK razpravljalo o avtoportu pri Fernetičih ter potrdilo stališče svoje sekcije na Repnabrežju, ki zahteva, da se zavzame nadaljnje širjenje tovarnega postajališča pri Fernetičih, oziroma da se to premakne v področje napovedane proste cone. Takšna rešitev bi prizadela najmanj škode krajevemu prebivalstvu ter ohranila repnabrežsko občino slovensko. Prav tako protestira proti nezakonitemu

Begunsko taborišče pri Padričah obdaja visoka ograja. Ali jo bodo zamenjale rešetke?

TABLA V PADRIČAH NAZNANJA SKORAJŠNJI ZAČETEK DEL

Podjetje Riccesi začelo s pripravami za gradnjo kaznilnice za mladoletnike

Ogorčen protest koordinacijskega odbora predstavnikov krajevnih organizacij Bazovice, Gropade, Padrič in Trebič - V nedeljo ob 10. uri protestna manifestacija

Uslužbenci gradbenega podjetja Riccesi so v begunskem taborišču pri Padričah namestili napis, ki napoveduje gradnjo kaznilnice za mladoletnike. To dejansko pomeni, da nameravajo v kratkem pričeti z deli, kar potrjuje tudi dejstvo, da so v Padričah prepeljali že ograje za zidarske oče.

Ob vsem tem se seveda sprašujemo, kje so se porazgubili številni protesti, med katerimi je tudi odločen protest tržaške občine in pa seveda večkrat naglašeno nasprotno mnenje krajevnega prebivalstva ter organizacij, ki delujejo na vzhodnem Krasu.

Koordinacijski odbor predstavnikov krajevnih organizacij Bazovice, Gropade, Padrič in Trebič, ki se je sinoči sestal na izredni seji, se je z največjim ogorčenjem in globoko zaskrbljenostjo seznanil z dejstvom, da so v bivšem istrskem begunskem taborišču v Padričah začeli v teh dneh s konkretnimi pripravami za preureditev že obstoječih po-

slopih v zapor za mladoletnike. Odbor se skupaj s krajevno konzultu za vzhodni Kras že dalj časa bori proti nameri namestitve poboljševalnice v Padričah, ki je ne samo v nasprotju z interesi krajevnega prebivalstva in v nasprotju z večkrat potrjeno voljo, da se Kras ohrani s podpiranjem tradicionalnih dejavnosti njegovega prebivalstva, pač pa predvsem v nasprotju z vsakim modernim pojmovanjem rehabilitiranja mladoletnih prestopnikov. Zato bi bila uresničitev te pobude hudo škodljiva vseh družbenih skupnosti v občinah in pokrajinskem merilu, kot dokazuje dejstvo, da so se že druga mesta odločno uprta podobnim poskusom. Odbor je obenem večkrat predlagal pristojnim oblastem, da bi v že obstoječih poslopih bivšega begunskega taborišča uredili za majhni stroški center za javne usluge za celotno območje vzhodnega Krasa in to še posebej ob dejstvu, da so javne usluge ta predel tržaške občine popolnoma zanemarile.

Očitno niso vsi dosedajni protesti in zahteve prizadelega prebivalstva vzhodnega Krasa nič zalegli, je rečeno v poročilu koordinacijskega odbora. Prav tako ni nič zalegel odmev, ki sta ga imeli v tržaški javnosti in tržaških političnih krogih, dve javni zborovanji, na katerih je poleg nasodobnejšega protesta krajevnega prebivalstva proti namestitvi v zapor za mladoletne, prišla do izraza tudi popolna solidarnost predstavnikov vseh strank ustavnega loka ter nekaterih krajevnih upraviteljev z znanostjo in sodelovanjem na celu, s stališči prizadelega prebivalstva. Najvidnejša posledica teh protestov je bilo tudi jasno stališče tržaškega občinskega odbora in občinskega sveta proti namestitvi zapor.

Kako naj si ob vsem tem prizadejo prebivalstvo razlaga zadnje dogodke?

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA □ ZDRUŽENJE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE

vabita na zaključno prireditve revije

PRIMORSKA POJE 1976

ki bo jutri, 10. aprila, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu.

Predprodaja vstopnic na sedežu Slovenske prosvetne zveze v Trstu, Ul. Geppa 9, do jutri, 10. aprila.

KER GA JE ZAROČENKA HOTELA ZAPUSTITI

HARAKIRI Z IZVIDAČEM 28-LETNEGA ŠTUDENTA

V tržaški bolnišnici se bori s smrtjo

Hudo ljubezensko razočaranje je privedlo 28-letnega študenta medicine do skrajne odločitve: po sporu z zaročenko, ki ga je hotela zapustiti, si je poskusil vzeti življenje in je naključno, da so v tistem trenutku pripeljali mimo karabinjerji, se je treba zahvaliti, da je Renato Guia, po rodu Sardinec, stalno naseljen v Padovi, ki pa začasno živi v našem mestu v Ul. Rossetti 78/1, še vedno živ, čeprav se v tržaški bolnišnici bori s smrtjo.

Pa pojdemo po vrsti. Včeraj popoldne okoli 13.45 se je Guia peljal s svojo zaročenko, 32-letno asistentko v psihiatrični kliniki tržaške univerze Luiso B. po Miramarskem drevoredu iz mesta proti Barkovljam. Guia je sedel za volanom zaročenkega avta dyane, ko mu je dekle verjetno povedalo, da ga namerava zapustiti. V avtu sta se začela prekatati in Luisia je prišla za volan: avto je s koleksom zadel ob rob pločnika. Guia je ustavljen vozilo in oba sta izstopila ter nadaljevala s prekanjem na pločniku. Nenadoma se je mladenič za nekaj korakov oddaljil od dekleta, vzel iz žepa izvijač

Nesreča na Trbiški cesti

V prometni nesreči na Trbiški cesti se je sinoči poškodoval 42-letni uradnik Mario Latin iz Sesljana 141. S fiatom 124 se je peljal proti domu, ko je v bližini tovarne Coca Cola trčil v tovornjak s hladilnikom, ki je vozil v isto smer. Kot kaže, se je voznik tovornjaka, 40-letni Renzo de Rosa iz kraja Vimodrone, ni držal cestnih pravil. Latin se je udaril in ranil v sence ter si je opraskal desno roko. Sprejeli so ga ne nevrotičniški oddelek tržaške bolnišnice s prognozo 10 dni.

Gledališča

SSG
Stalno slovensko gledališče v Trstu gostuje s predstavo Alda Nicolaja «Stara garda» v Kranju še danes, 9. in jutri, 10. aprila, z začetkom ob 19.30.

SAG
Slovensko amatersko gledališče v Trstu gostuje s predstavo Daria Fojca «Burkarski misterij» v nedeljo, 11. aprila, ob 16. uri v Prosvetnem domu na OPCINAH in ob 20. uri v Ljudskem domu v TREBČAH.

VERDI
Danes ob 20. uri zadnja ponovitev Verdijeve opere «Il due Foscari». V četrtek bo premiera Puccinijeve opere «Fanciulla del West». Od jutri dalje bodo pri gledališki blaginji na razpolago preostale vstopnice.

AVDITORIJ
Danes ob 10. uri matineja za šole, in ob 20.30 bo Cooperativa Salone Pier Lombardo predstavila Ruzantejevo «La Betta». Igra Franco Parenti. Veljajo odrezki Auditorium. Popusti za abonente 30 odst. Rezervacije pri osrednji blaginji, Pasaza Protti (tel. 36-372, 38-547).

SPD «TABOR» - OPČINE

PREŽIHVO VORANC SAMORASTNIKI

Priredba:
Elza Antonac in Marko Sosić
Scena: Marko Oblak
REŽIJA: MARKO SOSIĆ

Jutri, 10. aprila, ob 20. uri v Ljudskem domu pri KOROŠCIH (s sodelovanjem Slovenskega društva miljske občine).

V nedeljo, 11. aprila, ob 19.30 v Kulturnem domu v SOVDNJAH (PD Sovodnje).

V torek, 13. aprila, ob 20. uri v Dijskem domu v TRSTU.

Razna obvestila

SD Polet vabi vse člane in prijatelje mladine, da se udeležijo delovnega piknika, ki bo v nedeljo, 11. aprila, na gradbišču novega kotališča na Pikelcu na Opčinah. Začetek del ob 8.30, kosilo ob 12.30. popoldne prosta zabava. Prijave sprejema Marčelo Malalan v trgovini v Proseki ulica 18 na Opčinah ali pa po telefonu na številko 212-136.

Zadruga Kulturni dom Prosek - Kontovel vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo jutri, 10. aprila, v Soševi hiši na Proseku.

Včeraj - danes

Danes, **PETEK**, 9. aprila
TOMAZ
Sonce vzhaja ob 5.30 in zatone ob 18.43 — Dolžina dneva 13.13 — Luna vzhaja ob 12.50 in zatone ob 2.17.
Jutri, **SOBOTA**, 10. aprila
MARKO

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 11.7 stopinje, najnižja 8, ob 19. uri 12.3 stopinje, zračni pritisk 1007.5 narašča, veter 18 km severovzhodni, sunki 32 km, nebo pooblačeno, vlaga 52-odst., morje razburkano, temperatura morja 9.6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
Dne 8. aprila 1976 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

UMRLI SO: 80-letna Prima Michelucci vd. Mali, 67-letna Olga Gialletti, 91-letna Giovanna Scarton, 74-letna Antonia Carni vd. Sacerdoti, 76-letni Luigi Toros, 80-letna Concetta Bruno por. Gherzi, 65-letni Antonio Barut, 76-letni Guido Turatini, 73-letni Guido Pillar, 70-letna Bruna Busettin vd. Snidersich, 75-letni Oronzo Portualuri, 81-letni Vittorio Coppini, 91-letni Umberto Bravi, 83-letna Elisabetta Bertoli vd. Servadei, 82-letni Menotti Gennaro.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Al. Igea (Godina), Ul. Ginnastica 6; Chiari - Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
Godina, Patuna, Campo S. Giacomo 1; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al. S. Andrea, Trg Venezia 2.

ZDRAVSTVENA DEZURNA SLUŽBA
Nočna služba za zavarovanje INAM in ENPAS od 22. do 7. ure, tel. šte. 732-627.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. RILZIO 3 - ☎ 61-448

TEČAJI VALUT V MILANU
DNE 8. 4. 1976

Ameriški dolar:	debeli	870.—
	drobni	850.—
Funt šterling		1620.—
Švicarski frank		342.50
Francoski frank		185.50
Belgijski frank		20.85
Nemška marka		342.—
Avstrijski šiling		47.50
Kanadski dolar		875.—
Holandski florint		323.—
Danska krona		143.—
Švedska krona		194.—
Norveška krona		156.—
Drahma:	debeli	24.—
	drobni	46.—
Dinar:	debeli	46.—
	drobni	46.—

MENJALNICA
vseh tujih valut

DRUGE VESTI
NA ZADNJI STRANI

Kino

La Cappella Underground 19.00—21.30
«Prendi i soldi e scappa». Barvni film, katerega je režiral Woody Allen.

Ariston 16.30 «Le ormes». Barvni film, v katerem igra Florinda Bolkan.
Mignon 16.30 «Tarzoan, la vergogna della giungla». Barvna risanka. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00—22.10 «Scandalo». Igrata Franco Nero in Lisa Gastoni. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Finice 16.00 «Kitty Tippel... quelle notti passate sulla strada». Barvni film. Igra Monique Van De Ven. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Excelsior 15.00 «L'uomo che cadde sulla terra». Barvni film. Igra David Bowie. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Nazionale 15.30 «Il gigante». Igrajo James Dean, Elizabeth Taylor in Rock Hudson. Barvni film.
Eden 16.30 «Squadra anticippio». Thomas Milian, Jack Palance. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Ritz 15.30 «Salon Kitty». Igrajo Helmut Berger, Terry A. Savoy in Ingrid Thulin. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Aurora 16.00 «Mean streets». Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom. Igra Robert Niro.

Capitol 16.30 «Emanuelle nera». Igra Emanuelle. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Cristallo 16.00 «Remo e Romolo, storia di due figli della lupa». Igrajo G. Ferri, Enrico Montesano in Pip-po Franco. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Moderno 16.00 «Yakuza». Barvni film. Igra Robert Mitchum. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 16.30 «Turbamento carnale». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Ideale 16.00 «Il giustiziere del Kurdistan». Barvni film. Igra: Lex Barker.

Impero 16.30 «L'infermiera». Igra Ursula Andress. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 16.30 «Roma violenta». Igrata Maurizio Merli in Richard Conte. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Radio 16.00 «Sadismo». Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Astra 16.30 «Fra diavoli». Crno-beli zabavni film, v katerem igra ne poznaba filmska umetnika Stan Laurel in Oliver Hardy.

Abbazia 16.00 «Libero di crepare». Barvni western film. Igrata F. Williamson in Dean Martin.

Volta (Milje) 17.00 «8. dicembre 1941. Tokio ordina: distruggete Pearl Harbour». Igrata: Toshiro Mifune. Barvni film.

LEKARNE V OKOLICI

Boljence: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Zavljaj: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

EMA MILIČ vd. GRASSI

Pogreb drage pokojnice bo danes, 9. aprila, ob 14.30 iz hiše žalosti, Šempolaj št. 5, na pokopališče v Slivno.

Zalujoci:
sinova, hčerki, snahi, zet in vnuki

Šempolaj, Slivno, 9. aprila 1976

ZOFIJA KURET (CORETTI)

Pogreb bo jutri, 10. aprila, ob 14. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev v Ricmanjih.

Zalostno vest sporočajo:
mož, sin, vnukinja ter vsi sorodniki

Ricmanje, 9. aprila 1976

(Občinsko pogrebno podjetje)

Dne 8. aprila je preminila naša draga

ZOFIJA KURET (CORETTI)

Pogreb bo danes, 9. aprila, ob 14. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev na Pesku.

Zalujoci: žena Milka, sin Aleksander z ženo, sestra Justina z družino, brata Ciril in Vincenc z družinami, vnukinja Vlasta, Alenka, Ksenija in Aleksija ter drugo sorodstvo

POSEBNO OBVESTILO SSG TRŽAŠKIM IN GORIŠKIM ABONENTOM

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V SODELOVANJU S STALNIM
GLEDALIŠČEM DEŽELE FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE

V GLEDALIŠČU ROSSETTI

PO IZREDNO USPELI PREDSTAVI «JALTA, JALTA» V LANSKI SEZONI, BO
PONOVNO MED NAMI GLEDALIŠČE «KOMEDIJA» IZ ZAGREBA!

TOKRAT NAM BODO PREDSTAVILI IZJEMNO ODRSKO POSTAVITEV, PRVO
JUGOSLOVANSKO ROCK-OPERO

GUBEC - BEG

(Kmečki upor iz leta 1573)

Avtorji: KRAJAC - METIKOS - PROHASKA

Abonent, ki se niso dvignili rezervacije sedežev za današnje predstavo, lahko to storijo
danes do 12.30 pri blagajni Kulturnega doma, za predstavi v soboto in nedeljo pa še jutri
do 12.30. V Kulturnem domu so v prodaji tudi vstopnice.

Vstopnice bodo v prodaji tudi eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni gledališča
Rossetti. Na razpolago bodo tudi sedeži za abonente.

VRSTNI RED ABONMAJEV:

Danes, 9. aprila 1976,	ob 20.30	Abonma Red A	— premierski
		Abonma Red B	— prva sobota po premieri
		Abonma Red E	— mladinski v četrtek
Jutri, 10. aprila 1976,	ob 20.30	Abonma Red D	— mladinski v sredo
		Abonma Red H	
		Abonma Red I	
V nedeljo, 11. aprila 1976, ob 16.00		GORIŠKI ABONMA	
		Abonma Red C	— prva nedelja po premieri
		Abonma Red G	— okoliški

V prodaji je še nekaj vstopnic

Stereo plošča

GUBEC - BEG

ROCK OPERA

z originalnimi odlomki in izvedbi

Komedije iz Zagreba

Lahko si jo že ogledate in jo poslušate. Sprejemamo naročila.

Tržaška knjigarna

Ulica sv. Frančiška 20 — tel. 732-487

MANIFESTACIJA V TRSTU

Tržaške ženske za svobodni splav

Več sto žensk je včeraj popoldne s sprevedom po mestnih ulicah manifestiralo svoje nasprotovanje članu 2 zakona o splavu, ki so ga prejšnji četrtek izglasovali v poslanski zbornici demokristijani in fašisti. Demonstracijo so organizirale tržaške ženske, pridružilo pa se jim je združenje žensk Italije. Dolg spreved se je razvil od Trga Garibaldi po U. Carducci, U. Roma, Korzu Italia do Trga Goldoni, kjer sta se skupini razdelili: zaključno zborovanje Zdrženja žensk Italije je bilo na Trgu Goldoni, medtem ko so feministke nadaljevale pohod po mestu mimo sedeža KD na Trgu S. Giovanni do Trga sv. Antona, kjer je bilo zaključno zborovanje.

Tako v geslih, s katerimi so ženske spremljale manifestacijo, kot tudi v letakih, ki so jih delile med sprevedom in v govorih na zaključnem zborovanju je bila jasno naglašena zahteva, naj ženske same odločajo o splavu, ki je že sam po sebi dramatična odločitev. Zakon, kakršnega hoče KD, so poudarile demonstrantke, pa dejansko legalizira skrivni splav, ki postavlja v nevarnost življenje ženske.

Ženske v sprevedu za svobodni splav

GORIŠKI DNEVNIK

OB VČERAŠNJI 24-URNI DEŽELNI STAVKI GRADBENIH DELAVCEV

Delavci gradbenega sektorja zahtevajo takojšnjo obnovitev delovne pogodbe

Na zborovanju v kinodvorani «Vittoria» sta spregovorila sindikalista Cesare Regensi in Arturo Calabria - Spreved po mestnih ulicah

Delavci med včerašnjim sprevedom po mestnih ulicah

Nad 500 gradbenih delavcev iz naše dežele, ki so se včeraj zjutraj zbrali v Gorici, je ponovno izpričalo svoj nevarni položaj zaradi nepopustljivosti delodajalcev ter proizvajalcev gradbenega materiala, ki nečijo pristati na zahteve sindikatov za obnovitev delovne pogodbe. Ob včerašnji 24-urni deželni stavki delavcev v gradbenem sektorju, ki jo je oklical deželna federacija CGIL, CISL in UIL, so v kinodvorani «Vittoria» pripravili zborovanje, nakar so stavkajoči s transparenti prehodili glavne mestne ulice. Z včerašnjo manifestacijo so gradbeni delavci hoteli opozoriti javnost na nekatere zahteve, ki naj bi jih upoštevali ob sklenitvi delovne pogodbe. Gre v prvi vrsti za povišanje mesečne meze, za izplačilo naprejšnjine v primeru bolezni ter za ureditev vprašanja delavskih menz in prevozov.

To je na zborovanju v kinodvorani «Vittoria» poudaril član vsedravnega sindikalnega vodstva gradbenih delavcev Cesare Regensi. Govornik je v začetku omenil sedanji politični in gospodarski položaj v državi, ter si v sedanjem trenutku hude krize, ki pretresa Italijo, prizadeval za še večjo okrepitev sindikalnega gibanja. Samo tako, je ugotovil Regensi, bo delavstvo doseglo cilje, ki si jih je zastavilo. V zvezi s specifičnim vprašanjem gradbenih delavcev je govornik obsodil ravnanje delodajalcev, ki se nečijo sprijazniti z zahtevami delavcev ter trmasto vztrajajo na svojih stališčih.

V okviru splošne ocene sedanjega položaja je sindikalist ostro obsodil nedavne vladne ukrepe za zavezitev gospodarske krize. Delal je namreč, da so ukrepi najbolj prizadeli delavstvo in nižje družbene sloje. Podčrtal je tudi nezasiščen povik obrestne mere «Banca d'Italia», ki bo povzročila nazadovanje gospodarstva ter bo povečal brezposelnost. Govornik je omenil tudi vprašanje davčne utaje, s katero je država blaginja prikrajšana za stotine milijard lir.

Ob zaključku svojega posega je Cesare Regensi ponovno podčrtal važnost onetnega nastopa vseh delavcev, da bi prišlo čimprej do obnovitve delavskih pogojev, kar je prvi korak k splošnemu gospodarskemu razvoju.

Stavkajoče je v imenu pokrajinskega sindikata gradbenih delavcev podprl sindikalist Donda. Zaključne misli na včerašnjem zborovanju pa je iznesel član deželne federacije CGIL, CISL in UIL, Arturo Calabria. Poudaril je sedanje gospodarsko stanje v deželi Furlaniji - Julijski krajini ter naglasil potrebo po koreniti politični spremembi, če hočemo najti pravo pot iz sedanje krize. Calabria je ostro kritiziral dosedajni način vladanja Kršćanske demokracije ter vseh tistih gospodarskih in socialnih sil, ki so bile z njo povezane.

Prihodnji mesec ponovno srečanje sindikalnih delegacij

Na uradnem pogovoru med delegacijama poskoške pokrajinske sindikalne federacije CGIL, CISL, UIL in občinskega sindikalnega sveta iz Nove Gorice so se dogovorili za ponovno srečanje, ki bo 7. maja v Gorici. Na tem sestanku bodo nadaljevali pogovore o gospodarsko družbenih vprašanjih v Italiji ter poglobili razpravo o skupnih vprašanjih.

Na prvem sestanku v Novi Gorici so povabili delegacijo občinskega sindikalnega sveta, da se udeležijo sindikalne proslave v Trzinu.

● Italijanski avtomobilski klub, ACI, je razpisal natečaj za 5 mest uradnika v osrednjih uradnih ter za 15 mest uradnika v pisarnah za avtomobilsko pomoč ob mejah. Za vsa področja je objavila naj se interese obljubi do goriškega urada ACI, Ul. Cipriani 131.

● Goriški prefekt je izdal odlok, s katerim podaljšuje za 15 dni rok vseh bančnih operacij, ki so se iztekle 25. marca. Odlok je bil namreč potreben zaradi stavke bančnih uradnikov.

V Gorici velik uspeh revije «Primorska poje»

V priredbi Slovenske prosvetne zveze in Zdrženja pevskih zborov Primorske je bil sinoči v goriškem Verdivem gledališču predzadnji koncert letošnje revije pevskih zborov «Primorska poje». Nastopili so zbori iz Devina, s Cola, iz Standreza, Dobreča, Vrtojbe, Vipave, Nove Gorice, Trsta, Gorice in Ajdovščine. Vsi nastopajoči so bili deželni aplavzno navdušene publike. Med gosti smo opazili generalnega konzula SFRJ v Trstu Ivana Renka in konzula Lojzeta Kanteta, predsednika SKGZ Borisa Raceta, zastopnike Slovenske prosvetne zveze in Zdrženja pevskih zborov Primorske, ZKPO iz Ljubljane in Nove Gorice. Napovedovala je Eliana Bensa, po nastopu vsakega zbora pa sta deklici darovali vsakemu pevovodji šopek cvetlic.

Prvomajška sindikalna proslava bo v Trzinu

Osrednja proslava mednarodnega delavskega praznika, prvega maja, bo letos v Trzinu. Tako so sklenili na zadnji seji pokrajinske sindikalne federacije CGIL, CISL, UIL. Na tem zborovanju bo sodelovala tudi delegacija občinskega sindikalnega sveta iz Nove Gorice.

Sindikalna federacija je nadalje pregledala spore v kategorijah zaradi težav pri sklepanju novih delovnih pogojev ter sklenila, da bo do vse kategorije stavkale na isti dan, in sicer v četrtek, 15. aprila in da bo tega dne v Gorici osrednje sindikalno zborovanje.

Na dnevnem redu je bila ocena pogovorov, ki jih je sindikalna federacija imela s političnimi strankami, organizacijami in ustanovami, da bi jim pojasnila svoje zahteve, ki so vsebovane v pokrajinskem programu. Sindikati bodo prihodnje dni zaključili krog teh pogovorov, nakar se bodo znova sestali ter sprejeli ustrezne sklepe.

Prosimo vse izletnike Primorskega dnevnika

v ROMUNIO

da dvignejo letalske vozovnice za vse tri skupine in programe izleta v ponedeljek, 12. in v torek, 13. t.m., med 8.30 in 12. uro ter med 15. in 19. uro na upravi našega dnevnika.

PO NEPRIČAKOVANIH DAVČNIH POVIŠKIH

Nenadno povišanje cen penzionom v hotelih v Gradežu in drugje

V Gradežu je polovica hotelov povišala cene - Povečani režijski stroški in davek na dodatno vrednost

Bo italijanska turistična industrija vzdržala podražitev zadnjih tednov in ji bo tudi letos uspešno privariti tuje turiste? Vprašanja si sledijo ena drugemu in ni težko dati ustreznih odgovorov. Tuji turisti iz severnih dežel, zlasti še Nemci, letujejo v nekaterih sredozemskih deželah, posebno še v Italiji, že nekaj let po praktično zanje nespremenjenih cenah. Čeprav so se penzijske cene v Italiji precej povišale, so ostale za Nemce in druge severnjake na istem nivoju, ker se je vrednost italijanske lire v odnosu do nemške marke in drugih valut precej zmanjšala. Zaradi tega so, potem ko so oktobra določili penzijske cene v italijanskih hotelih, bile penzijske kapacitete naših območjskih krajev skoro v celoti prodane nemškim in drugim turistom.

Gospodarski dogodki v zadnjih dneh pa utegnejo za turizem ugodno napovedano sezono tudi spremeniti. V pisarni goriške pokrajinske turistične ustanove so zbrali v teh dneh nenadno napovedane poviške prejšnjih cen penzijskih storitev. V vseh hotelih so bili lastniki priporočili zvišati ceno za najmanj šest odstotkov, kolikor znaša povišanje davka IVA od 6 na 12 odstotkov. V polovici do 200 hotelov v Gradežu so zvišali tudi ceno penzionov. To odločitev so hotelirji utemeljili s povečanimi cenami hrane, goriva, ki služi za pogon kuhinj in plač osebja, ki se dvigajo zaradi draginjske doklade.

V pisarni goriške turistične ustanove so zaradi tega zaskrbljeni, ker morajo o novih cenah obvestiti tu-

USPEŠNO DELO SINDIKATA

Delavska zbornica v Gorici preseгла število 10.000 članov

Lani so imeli 30 milijonov lir dohodkov in nekaj več izdatkov

Goriška delavska zbornica CGIL je dosegla ob letošnjem vpisovanju 10.000 članov, kar je vsekakor rekord, ki ga velja podčrtati. Svoje delovanje so v zadnjih letih razširili na številna področja, kjer niso bili prej prisotni ali so imeli le nekaj članov. Veliko je zlasti številno novih članov v državnih in poldržavnih uradih ter na šolskem področju. Seveda pa se je povišalo število organiziranih članov v vseh tovarnah. K temu številu organiziranih članov v CGIL je treba dodati še delavce in uslužbenke, ki niso vključeni v drugih dveh sindikatih, ki sodelujeta v skupni enotni sindikalni federaciji.

Upravna komisija CGIL je pregledala in odobrila tudi lanski finančni obračun organizacije. Imeli so proračun v višini nekaj nad 30 milijonov lir in so zabeležili samo 910.000 lir primanjkljaja, ki so ga pokrili v tem letu.

Nekaj nad tri milijone lir so dobili od prodanih članskih izkaznic, člani sindikatov so plačali skoraj 20 milijonov lir mesečnih prispevkov. 2.200.000 je znašal prispevek deželne tajništva CGIL, prispevek turistične delavske agencije je znašal skoraj milijon in pol lir, razne nabirne agencije so navrgle dva milijona in pol lir.

LEPOTAH GORIŠKEGA KRASA

PROSVETNO DRUŠTVO «DANICA» - VRH

vabi danes zvečer ob 20. uri na sedež pri Crncih, kjer bo jamar STANKO KOSIČ prikazoval barvne diapozitive o

PREDAVANJE PROF. GIOVANNIJA FRAU V PALMANOVI

Zahteva po enakem ravnanju s furlanščino kot z jezikoma Ladinov in Retoromanov

Docent za jezike na univerzi v Vidmu G. Frau izjavlja, da furlanščina ni narečje, ampak jezik

«Ne morem dopovedati ljudem, da furlanščina ni govorica druge kategorije, ampak ima svoje dostojanstvo, zaradi česar jo je ohraniti tako, kakršna je. Potrebno jo je oživiti v večji avtonomiji, ne da bi jo postavljali kot izbiro proti naričalnemu jeziku, ampak da bi ji takšen položaj zagotovili zavestno in ob spoštovanju njenega izvora in zgodovine.»

S temi besedami je docent za jezike na univerzi v Vidmu prof. Giovanni Frau opisal značaj in pomen furlanščine na območju in zapuščeni sestanku v Palmanovi, ki ga je sklicalo društvo za ohranjanje furlanskega jezika in značilnosti furlanskega ljudstva. V svojem predavanju, ki se je glasilo «Furlanščina: jezik ali narečje?», je pred pozornost občinstva utemeljil stališče, da je furlanščina jezik, ki ga je očuvati in razvijati.

Gre za pobudo Filologica Friulana, ki se letos pripravila, da bo po 38 letih ponovno priredila svoj letni kongres, ki bo meseca septembra, v Palmanovi, furlanskem središču in na takšen način prispevala h kulturnemu ohranjenju tega mesta v osrčju Furlanije, ki je postalo v novih političnih okoliščinah odprto za kulturne tokove ter očitno hoče nadoknaditi zamujeno. V tej dejavnosti pa se kaže tudi vse večje zanimanje za furlanski jezik in na tradicije navezanega furlanskega prebivalstva ter poskus obratna s tistimi šovinističnimi meščanskimi krogi, ki so malikovali centralizmu ter na račun takšnega svojega prepričanja dolga desetletja uničevali kulturne dobrine na tako duhovno bogatem področju.

V uvodnem delu je župan Palmanove Batilana podčrtal važnost ohranitve Filologica Friulana za kulturni dvig Palmanove, podpredsednik ustanove dr. Giuseppe Bergamini pa je videl v tako številni udeležbi občinstva pravilnost odločitve občinske uprave in Filologica Friulana.

Predavatelj prof. Giovanni Frau je ugotovil, da so šele pred enim stoletjem, ko so z jezikom opredeljevali pripadnost narodnosti, začeli s polimenovanjem jezika. Potem ko je opisal njegov razvoj skozi posamezna zgodovinska razdobja, je Frau dejal, da jezik določa naslednje značilnosti: literarna zgo-

dovina, število ljudi, ki ga govorijo, zavest skupnosti o vrednosti jezika ter njegovo uradno priznanje.

Ob upoštevanju navedenih značilnosti je govornik dejal, da je furlanščina jezik, kakaj ta jezik se je vedno ločeval od sosednjih narečij. Znan jezikoslovec Izaia Ascoli, Gorican, pa je pred sto leti v svoji knjigi «I saggi ladin» točno opredelil jezikovne značilnosti furlanščine v odnosu na ostale romanske jezike.

V sklepnem delu svojega izvajanja je prof. Frau navedel več primerov v svetu, ko so oblasti priznale jezikovno značilnost nekega «dialekta», med katerimi je navedel odločitev švicarske federacije, da je retoromanski jezik četrti uradni jezik v tej državi. V Italiji je država priznala narodnostni značaj 20-30 tisočim Ladinov zato, da bi prekinila nepretrganost nemško govorečega področja v Južnem Tirolu. Govornik se je vprašal, kakaj naše oblasti niso prav te značilnosti priznali tudi Furlanom, katerih jezik je utemeljen tako z zgodovinske kakor tudi literarne plati.

Tržiški pretor obtožuje župana iz Ronk

Tržiški pretor dr. Perna zahteva obdolžitev župana iz Ronk Umberta Blasuttija (KPI). Do te odločitve je prišel včeraj med sodno obravnavo na tržiški preturi. Med sporom med dvema zasebnikoma zaradi gradnje nekega zida, ki je ločeval njuno posestvo, je pretor zaslil župana kot pričo zasebne stranke. Med županovim pričevanjem pa je dr. Perna ugotovil, da je Blasutti zamočal o nekaterih nepravilnostih, ki so bile v nasprotju s samim regulacijskim načrtom. Zaradi tega je zanj zahteval obdolžitev zaradi prikrivanja uradnih aktov.

Drevi predavanji v Pevmi in Podgori

Prosvetno društvo «Naš prapor» iz Pevme, štirinajst dni v Oslavju bo pripravilo drevi ob 20. uri v prostorih Prosvetne dvorane v Pevmi filmski večer. Na njem bo Gorican

Včeraj - danes

iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Enrico Verginella, Carlotta Rubino, Andrea Degiusti.

SMRTI: 93-letna gospodinja Maria Povernich vd. Tarla, 93-letna gospodinja Ottilia Vergina, 86-letni trgovec Vittorio Miseri.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Marzini, Korzo Italia 89, tel. 24-43.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dežurna lekarna Centrale, Trg Republika, tel. 72-341.

V sredo je v 73. letu starosti preminil

Avgust Vogrič

Pogreb bo danes, v petek, ob 15.30 iz goriške bolnišnice na pokopališču v Steverjanu.

Steversjanska sekcija VZPI - ANPI

Steversjan, 9. aprila 1976

200.000 PREBIVALCEV SAMO TISOČ KM OD SEVERNEGA TEČAJA

V Noriljsku zaradi hudega mraza ne vozijo tramvaji in trolejbusi

Ogromni rudniki bakra, niklja in drugih dragocenih kovin - Trnova pot raziskovalcev na ustju reke Jenisej in ob obalah Ledenege morja

NORILJSK NA TAJMIRU. apr. — Noriljsk je najsevernejše večje mesto na svetu, saj je oddaljeno komaj okoli tisoč kilometrov od severnega tečaja. Njegovi prebivalci pravijo, da je popolnoma običajno mesto na neobičajnem kraju. Ima prave ulice, nove večinastropne hiše, prodajalne, šole, hotel s toplino in hladno vodo, gledališče, taksije, neonske reklame itd. Tu pa so tudi velik športni stadion, pokrit bazen za plavanje in velike tovarne ter rudniki v okolici.

Nekaj pa je vseeno nenavadno. Ni vsakdanje na primer, ker v mestu, kjer polarna noč traja 45 dni in noči, tramvaji in trolejbusi ne vozijo zaradi izredno nizke temperature. Sploh pa tramvaje in trolejbusov tu ni. Mraz je tu tako hudo, da zmrzne celo vožnja (zganje). Nenavadno je tudi dejstvo, da je vse mesto skupaj z orjaškimi industrijskimi objekti zgrajeno na železnih nosilcih, i. sicer zato, da ne bi v kratkem poletju, ko se zmrzla zemlja stopi, ne izginilo vse pod površino tunde.

Zaradi teh razlogov, ko gradijo novo stavbo, najprej zabijajo (pravzaprav položijo v že izkopane jame) nosilce iz armiranega betona v dimenzijah 32x32 ali 40x40 centimetrov, ki gredo največkrat od 10 do 25 metrov globoko. Če je treba zgraditi na nosilcih na primer veliko tovarno ali rudarske naprave, potem gredo do globine 50 metrov. Šele kadar se «okoloje noge» (tako imenujejo tu železne nosilce) trdno naslonijo na že v pravih časih zmrznejo zemljo, ki je trda kot jeklo, in ki je poletna zidanka nikoli ne načne, tudi začnejo tipati naprej. Razen tega obstajajo v temeljih vseh zgradb odprtine skozi katere dan za dnem piha veter, ki preprečuje, da bi se površina zemlje, tudi poleti, ne spremenila pod hišami in tovararnami v morje blata. Zato vse Noriljsk počiva na zračni blazini.

Tukaj se temperatura povzpne v mesecu juliju tudi 30 stopinj nad ničlo. Tedaj se ravna tundra, ki jo sekajo številne reke in rečice ter pokrivajo neštene jezera, spreminja v pravo večkrat neprehodno močvirje, v katerem lahko izginejo hiše, mostovi, odsekji proge, kar se v resnici tudi dogaja. V starem delu mesta, ki je bil zgrajen pred drugo svetovno vojno, je opaziti nekaj hiš, ki so se dokaj potopile skupaj s svojimi temelji in ki so jim zdaj popokali.

Od kje to mesto z 200 tisoč prebivalci tukaj na Tajmiru, se pravi precej globoko v polarnem krogu, v tundri, kjer so tisočletja živeli majhni in redki narodi lovcev severnih jelenov, ki so se pomikali s svojimi čredami ter živeli izključno v sotorih, ki so jih pripravljali z dvema tremi drogovi in nekaj kožami severnega jelena, ki so jih poljubno preseljevali iz kraja v kraj? Odgovor je treba poiskati predvsem v želji in želji za odkrivanjem severne morske poti, ki gre od Murmanska nad Evropo in Azijo tja do Kamčatke in Vladivostoka, kakor tudi zaradi osvajanja severne Sibirije ter «družljivega in surovega» Tajmira.

Po pisanem sporočilu so prvi ruski raziskovalci in trgovci dospeli na ustje reke Jenisej ter zašli po neki manjši reki bolj globoko na Tajmir že leta 1805. Ti potniki so prišli sem z jadrnico. Pri iskanju zlata in krzna

belega medveda, tuljnjev, severne in polarne lisice, polarnega zajca in drugih živali, so se posluževali pasjih in jelenskih vpreg. Tajmirskim nomadom so v zameno nudili najčistejšo vodo. Tako so ti prvi pionirji, ko so stikali za severnimi jeleni in srebrnimi lisicami, našli v neposredni bližini tega mesta prvi premo in tudi baker. Mnogi se od tu niso več nikoli vrnili. Poskušali so se prebiti do Karskega morja, na ustju reke Jenisej v bližini Severne zemlje, toda mnogi so bili ob življenju. Med njimi je znan pomorščak in raziskovalec Barents.

Osvajanje Arktike, severne Sibirije in Tajmira v 19. stoletju in začetku tega stoletja je v mnogih pogledih povezano z imeni bratov Sotnikov, katerih sinovi in vnuki so se ukvarjali s tem poslom. Brata Sotnikov sta leta 1864 našla na zahodnih pobočjih enega od noriljskih hribov bogata ležišča bakra, ki so dobesedno močela iz zemlje, oziroma iz leda. Toda kako izkoristiti to bogastvo? Premog so našli že prej v neposredni bližini, toda kako izkoristiti vse te surovine če ni močgote toploti rude na ledu?

Vendar sta se Sotnikova znašla. V bližini Dudinke na reki Jenisej je bila cerkev, sezidana iz opeke. Nagovorila sta očeta Ivana, da poruši cerkev in da jima da opeko. Obljubila sta mu, da bo sta v Dudinki zgradila novo leseno cerkev. Naklep se jima je posrečil. S privolenjem jensejskega škofa Antona so leta 1868 porušili cerkev in iz pridobljene opeke so zgradili na Tajmiru prvo peč za topljenje bakra. Prvih dvesto pudov (ruska mera: 16 kg) bakra so prepeljali do Dudinke s severnimi jeleni.

Po revoluciji je prišel leta 1921 v Noriljsk sovjetski geolog Nikolaj Urvancev, ki je zgradil prvo leseno hišo v tem kraju. Pomemben datum pri osvajanju Tajmira ter v resnici dan ustanovitve mesta Noriljska in rudarsko metalurškega kombinata je v marcu leta 1935. V knjigi, monografiji Alkaceva in Troševa o Abramju Zavenjagu, dolgoletnemu upravniku celotnega podjetja, po katerem nosi sedaj ime kombinat in kateremu so v mestu zgradili tudi spomenik, piše, da je tedaj Stalin rekel na seji politbiroja KP SZ: «V Noriljsku bomo zgradili kombinat». Osnovana je bila posebna komisija za pripravljalna dela, a Noriljsk je prešel pod upravo NKVD.

Dela so potekala z velikimi težavami. Zavejatin je še pred Noriljskom gradil Magnitogorsk na uralskem pogorju. Na uralskem pogorju je bilo sicer zelo težko, saj so silni vetrovi metali delavce z odrov, toda v Noriljsku je bilo še hujše.

Kombinat je raste. V začetku druge svetovne vojne so sem preselili naprave za pridelovala niklja s polotoka Kola, ki so ga Hitlerjeve čete deloma zasledile.

Kaj proizvajata kombinat danes? Domačini pravijo, da noriljska ruda vsebuje 48 elementov iz Mendelejeve lestvice, od katerih jih 14 obdelujejo na industrijski osnovi. Med temi so: baker, nikelj, kobalt, platina in selen. Vsebina bakra v rudi znaša od 0,5 do 25 odst., niklja pa od 0,3 do 3,5 odst. Rudu kopajo z orjaškimi kopali na dnevniških kopih, kot na primer na najbližju «Medvedji potoki» ali pa jo kopajo v zemlji v globini več kot tisoč metrov. Kakšne

pa so rezerve? Po odprtju rudnika «Talnah» in drugih menijo, da bo dovolj dela do leta 2000. Geologi pa pravijo, da so rezerve še večje. O tem, kakšno važnost pripisujejo novim najdbam ležišč, dokazuje dejstvo, da v geološkem institutu dela več kot 1600 ljudi.

O bodočnosti rudnika, kombinata in mesta je spregovoril prvi sekretar mestnega komiteja partije, kateremu pripada partijska organizacija v kombinatu. «Naša naloga je, da je delal, da v prihodnosti petletki, ki bo šla do leta 1980, pridemo 70 odst. več pisanih kovin, kot smo jih prideli v devet petletki. Plan bomo prav gotovo izpolnili». V listu «Zapolarna pravda», ki izhaja v Noriljsku piše, da bodo sedaj vložili v kombinat 3,8 milijarde rubljev, oziroma prav toliko kot v prejšnjih dveh petletkah.

NOVOST NA SLOVENSKI KNJIŽNI POLICI

Še dve knjigi o «Zgodovini človeštva»

Slovenska izdaja pod pokroviteljstvom UNESCO

Slovensko izdajo Zgodovine človeštva, pripravljene pod pokroviteljstvom UNESCO, izdaja Državna založba Slovenije. V tem velikem in široko zasnovanem delu, ki je plod mednarodnega sodelovanja, smo v slovenski dobili do sedaj še enajst knjig velikega formata. Prva knjiga je dve nadaljnji knjigi, ki pomenita dopolnitev te zbirke, ki se na ta način počasi približuje svojemu zaključku. Tretja knjiga te zbirke, ki nosi naslov Velike civilizacije srednjega veka, bo obsegala dva zvezka, dejansko dve zvezki knjigi. Prvi zvezek tretje knjige, obsegajoč sedem knjig velikega formata preko 400 strani, je zdaj pred nami. Knjigo so pripravili francoski avtorji Gaston Wiet, Vadime Eliseeff, Philippe Wolff in Jean Nadou, s prispevki pa so sodelovali še nekateri drugi avtorji. Slovensko izdajo pa sta kot prevajalca pripravila Vital Klabus in Marjan Poljanec.

Prvi zvezek tretje knjige, posvečen civilizacijam srednjega veka, podaja najprej zgodovinsko ozadje dogajanja v začetku srednjega veka. Prikažemo je preseljevanje ljudstev v Evropi, v drugem delu pa je obdelan vpliv Kitajske in Indije ter prikazano prodiranje Arabcev. Tretje poglavje je posvečeno zgodovini Bizanca, četrto pa govori o Aziji in Arabcih ter prebujanju Evrope od desetega do trinajstega stoletja. Po tem prvem delu sledi drugi del, v katerem je najprej prikazan razvoj tehnike, nato razvoj jezikov in pisav, potem pa še šolstvo. V okviru teh naslovov pa je snov razdeljena še na posamezna poglavja.

Gre torej za prikaz razvoja kulture in znanosti v času od 6. do 14. stoletja; torej v času, ko so velika azijska cesarstva dosegla vrhunec in je nastala zahodna Evropa kot eno poglavitnih središč civilizacije, v kateri so se razvile umetnost, znanost in tehnika. V Evropi so se počasi oblikovali moderni jeziki, široko se je razvijalo versko življenje, tako na Vzhodu kot Zahodu. Z novo močjo se je razvila arhitektura, saj so v tem času začeli nastajati veliki templji v Aziji, lepe mešure arabskega sveta in prve romanske in gotične cerkve v Evropi. Materialne razmere človeštva so postajale izboljšene, nastajali so prvi stroji, človek je začel izkoriščati naravne vire. Tudi prevoz po kopnem in v vodi se je spremenil, razvijala se je trgovina, znanstvena dejavnost so pospešile nove spodbude. Položeni so bili vsestranski temelji za razvoj v nadaljnjih stoletjih. In vse to nam posreduje ta knjiga, za katero pravijo avtorji v uvodu, da so zanjo potrebovali več časa, ker je bilo treba zbirati obsežno dokumentacijo o benem pa izredno previdno obravnavati gradivo, da je lahko snov obravnavana nad nacionalne predsodke. Seveda bo poprečen bralec težko razumel težave, še manj jih bo sam zasledil v knjigi, ki je napisana vsakomur razumljivo, preprosto in jasno ter se ne spušta v razpravljanje o problemih temveč nam na kratko posreduje samo znanstvene ugotovitve in spoznanja. Za nas bo zanimivo zlasti poglavje o Slovanah, sicer pa tudi tisti del knjige, ki govori o indijski in kitajski kulturi tistega časa.

Druga knjiga, ki je izšla, je prvi zvezek pete knjige, ki je sicer v celoti posvečena 19. stoletju. Peta knjiga bo obsegala tri zvezke, kar že samo po sebi kaže, kako pomembno je bilo to stoletje v razvoju človeštva, posebno njegove kulture. Seveda so v 19. stoletje vstela tudi dogajanja, ki so to stoletje pripravljala, tako da je začet čas od 1775 do 1905. Podati zgodovinsko obdobje ni bila lahka naloga predvsem zato, ker je to komaj minulo obdobje, razen tega pa je bil to čas velikih sprememb, s katerimi se je bistveno spremenilo človekovo osebnost in družbeno življenje. To je bilo stoletje revolucij na vseh področjih. Znanstvena revolucija je spremenila svet in pogled nanj, pa tudi človeka

Rock-opera «Gubec-Beg»

«Bika» — del ansambla

«Concorde» bo letel

WASHINGTON, 8. — Komisija ZDA za civilno letalstvo je zavrnila zahtevo neke skupine za obrambo okolja, ki je zahtevala, da bi prišlo do javne debate glede ustreznosti poletov nad ameriškim ozemljem nadzvočnega letala «concorde». Komisija je izjavila, da so o tem vprašanju podrobno razpravljali na sestankih na ministrstvu za prevoze in da bi zaradi tega bila javna debata popolnoma nepotrebna.

Skupina za obrambo okolja je trdila, da je imela komisija možnost, da prekliče sklep, ki ga je 4. februarja letos sprejel minister za prevoze William T. Coleman ml. Takrat so dovolili družbama British Airways ter Air France polet letal «concorde» na dveh ameriških letališčih. Skupina za obrambo okolja je nadalje trdila, da je imela komisija možnost, da sprejme ustrezne ukrepe v primeru hude škode za javno zdravje. Skupina je nadalje trdila, da je treba prepovedati polete letal tipa «concorde», ker ti utegejo škodovali pas ozona.

Prav glede tega vprašanja so razpravljali obirno tudi v Veliki Britaniji. Posebno pozornost so posvetili očitkom, da pomanjkanje ozona utege povzroči nekatere oblike rakastih obolenj na koži. Ravnatelj za raziskave angleškega meteorološkega instituta Sawyer pa trdi, da bi moralo nad Zemljo leteti vsaj 600 «concordov», da bi se količina ozona v ozračju znižala za en odstotek.

WEST POINT, (New York), 8. — V znani vojaški akademiji v West Pointu je nastal skandal: kakih 90 gojencev so obožili, da so gojili voljoča čista akademija.

Mladenci se bodo morali zagnati prihodnji teden pred disciplinarnim svetom. Če jih bodo zagnali za krivice, jih bodo takoj izključili iz akademije. Prekrški, ki so jih gojenci zagrešili zadevajo 10 izpizov iz matematike z uporabo računalnih strojev. Glasnik akademije je dejal, da so bili prekrški gojencev zelo hudi, ker so teptali zakon časti.

Prispevajo za
DIJASKO MATICO

Pogovori o davkih Prijava nepremičninskih dohodkov

Nepremičninski dohodki na zemljišča in na zgradbe se prijavljajo v okviru A) in B). V tem pogledu ni v primerjavi z lanskoletno prijavo bistvenih novosti in če ni bilo med letom nobenih lastniških prenosov ali sprememb v nepremičninah (za zgradbe), lahko nepremičninski posestniki ali upniki izpolnijo predpisane izsledke prejšnje prijave. Poleg tega se na zemljišča deleži izražajo v odstotkih in ne več v ulomkih. V obeh okvirih pa je dodan še en stolpec, ki ga prej ni bilo in ki se nanaša na ILOR (davek v korist krajnih ustanov). Naslovniki se vpisujejo v več potpisov, pač pa s črkami D), E) in F) — jeji uvodno stran prijave!

ZEMLIŠČA — OKVIR A

Vse zahtevane podatke je ločiti po občinah in po številkah posestnih pol. Katastrske dohodke (dominikalne in agrarne), kakršni so zabeleženi v katastrskih uradnih listih, je potrebno oprečeno davka na domenkali kakor na agrarni dohodek. Škoda pa je po potrebi prijaviti najkasneje tri mesece po nezdaji ali (če točnega datuma ni mogoče ugotoviti) najkasneje 15 dni pred začetkom porabiranja predelka.

ZA ILOR je predviden tudi popust na agrarni dohodek do 6 milijonov lir, vendar le če prijavljenece dela pretežno na posestvu. Zahtevo za popust je potrebno zahtevati v prijavi. Mislimo da je v naših krajih malo davkoplačevalcev, ki so v položaju zahtevati navedene popuste ali oprostitve.

ZGRADBE — OKVIR B

Glede prijav dohodkov na zgradbe, ki se prijavljajo v okviru B), ni v primerjavi s prijavami v l. 1974 nobenih bistvenih sprememb. Originalne katastrske dohodke povečamo s istimi množitelji. Na zgradbe v najemu se prijavljajo dohodki najemnih lahko zniža za 25 odst. (za zgradbe trgovskega značaja za 30 odst.). Če med katastralnim dohodkom (stolpec 4) in med dejanskim dohodkom od najemne (stolpec 7) ni razlika večja kakor 20 odst. se v stolpcu 8 navede stolpec 4. Za zgradbe, ki niso bile dane v najem (allogij sfiti) in niso v uporabi posestnika) se katastrski dohodek lahko zniža za 80 odst., vendar le če je bila ta okolica prijavljena v teku 3 mesecev od dneva, ko je najemna prenehala in če je zgradba ostala pra-

proščen prijave (in davkov) v pogledu agrarnih dohodkov — stolpci 6), 7) in 8). Za najemne pogodbe sklenjene med letom 1975 bo oprostitev veljala šele od 1. jan. letos in zaradi tega bodo prizadevali morali prijaviti agrarni dohodek v navedenih stolpcih v celoti.

Kaj pa s stolpcem 9) (znesek popustov ILOR)? Zaradi pomanjkanja prostora bomo zadevo popustila zelo na kratko. Lastnik ali upnik zemljišča ima pravico do popusta 70 odst. na domenkali dohodek in kar 100 odstotkov na agrarni dohodek. Jasno je, da gre za obdelovalno zemljo in ne morajo za gozd, pašnik itd. kjer se pridelek ne pobira vsako leto. V tem pogledu ni potrebna nobena predhodna prijava dolocenemu uradu. V primeru, da je lastnik zgubil najmanj 30 odst. predelke zaradi elementarnih neizidov (toča, zmrazitev itd.) je popolnoma oproščen davka na domenkali kakor na agrarni dohodek. Škoda pa je po potrebi prijaviti najkasneje tri mesece po nezdaji ali (če točnega datuma ni mogoče ugotoviti) najkasneje 15 dni pred začetkom porabiranja predelka.

ZA ILOR je predviden tudi popust na agrarni dohodek do 6 milijonov lir, vendar le če prijavljenece dela pretežno na posestvu. Zahtevo za popust je potrebno zahtevati v prijavi. Mislimo da je v naših krajih malo davkoplačevalcev, ki so v položaju zahtevati navedene popuste ali oprostitve.

Glede prijav dohodkov na zgradbe, ki se prijavljajo v okviru B), ni v primerjavi s prijavami v l. 1974 nobenih bistvenih sprememb. Originalne katastrske dohodke povečamo s istimi množitelji. Na zgradbe v najemu se prijavljajo dohodki najemnih lahko zniža za 25 odst. (za zgradbe trgovskega značaja za 30 odst.). Če med katastralnim dohodkom (stolpec 4) in med dejanskim dohodkom od najemne (stolpec 7) ni razlika večja kakor 20 odst. se v stolpcu 8 navede stolpec 4. Za zgradbe, ki niso bile dane v najem (allogij sfiti) in niso v uporabi posestnika) se katastrski dohodek lahko zniža za 80 odst., vendar le če je bila ta okolica prijavljena v teku 3 mesecev od dneva, ko je najemna prenehala in če je zgradba ostala pra-

zna celo leto 1975. Skoraj gotovo smo, da se te olajšave ne bo mogel (prav zaradi pravočasne prijave) več iz l. 1974 poslužiti praktično noben posestnik. Od tod opozorilo za morebitno letošnjo pravočasno prijavo finančnemu uradu za odmero dohodka v letu 1977.

Glede pripomb veljajo ista pravila, ki smo jih zgoraj navedli za zemljišča.

Najbrž bo delal precej preglativ stolpec 9. Morda bo stvar lažje razumljiva, če predhodno oglasimo, da se ILOR avtomatično in normalno pobira le na podlagi katastralnih dohodkov. Ker pa se ta davek računa na dejanske dohodke in ne na katastralne in seveda samo če je nepremičnina že zabeležena v mestnem katastru, je potrebno v stolpcu 9 navedi razliko med dejanskim dohodkom (7) in katastralnim dohodkom (4); prav tako je treba navedi v celoti katastralni ali dejanski dohodek, ko nepremičnina ni bila še registrirana na katastru. Najpogostejši primeri: zgradba je v uporabi lastnika in je redno registrirana v stolpcu 9; zgradba je v najemu in je prav tako registrirana; zaznamovani samo razliko med dejanskim in katastrskim dohodkom (7-4). Zgradba ni bila zabeležena na katastru: potrebna je polna zabeležba stolpca 4 ali 7. Zgradba je za 25 oproščena na ILOR prečrtati prostor v zadevni vrsti stolpca 9 in obenem omeniti to okolnost in leto zapadlosti v pripombah. Kdor ni gotov kljub pojasnilom in kljub razlagam v navodilih, ki so priložena prijavi 740, naj se zateče k izvedencu ali k strokovni ali stanovski organizaciji.

Na koncu pa opozorilo lastnikom, ki uporabljajo zgradbe za svoje podjetniške dejavnosti (trgovine, delavnice itd.). Tovrstne zgradbe se vsekakor zabeležijo v okviru B) kakor za vse ostale nepremičnine. Obdavčljivi znesek v stolpcu 3 pa ne napišete vsi tisti prijavljenci, ki polagajo tudi ob razrez 740/F (večja podjetja z nad 180 milijoni lir prihodkov), kajti prav tam bodo zainteresirani vnesli dohodek, ki je zaznamovan v stolpcu 4 okviru B). V pripombah pod okviri bo prijavljenece zgradbe vnesel zadevno opozorilo, da je namreč dohodek zaznamovan v okviru 740/F.

St. Oblak

RADIO VIZIJA

PETEK, 9. APRILA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 12.30 Poljudna znanost: TOMMASO D'ACQUINO (prvo nadaljevanje)
- 12.55 Napravimo družno
- 13.25 Vremenska slika
- 13.30 DNEVNIK
- 14.00 Jezik za vsakogar: Tečaj nemškega jezika
- 16.45 PROGRAM ZA NAJMLAJŠE: Colargolove pustolovščine
- 17.05 Dolina Muminov
- 17.15 PROGRAM ZA MLADINO
- Kdo nastopa: «Nuova compagnia di canto popolare»
- 17.40 Antilope — dokumentarna oddaja
- 18.05 Augie Doogie — risanka
- 18.15 Poljudna znanost: OTROŠKE RISBE
- 18.45 Izmišljene zgodbe: Profesor se zaljubi — kratki češkoslovaški film
- 19.28 Kratke vesti dnevnika št. 1.
- 19.30 Italijanske kronike in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.45 TEDENSKE AKTUALNOSTI
- Klasična, lahka in pop glasba
- Oddaja vodita Vanna Brosio in Nino Fuscagni
- 22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal

- 17.00 Milan: KOLESARSTVO
- 18.00 Ob 18. uri
- 18.30 Rubrike dnevnika št. 2
- 18.40 Kratke vesti dnevnika št. 2
- 19.02 Srečanje z Muzijem Lofredom
- 19.30 DNEVNIK
- 20.45 PATATINE DI CONTORNO
- To delo angleškega dramaturga Arnolda Weskerja je bilo napisano leta 1962. Že leta 1967 so ga predstavili tudi v Milanu (Piccolo Teatro di Milano). Pripada pa drugemu razdobju dramaturga, za katerega je značilna precejšnja politično-družbena zavest. Wesker je v «Patatine di contorno» skušal prikazati življenje skupine angleških rekrutov, ki služijo vojsko v letalstvu.
- 22.20 Reforma obveščanja
- Razprava, ob priliki podelitve časniške nagrade v Saint Vincentu, bo vodil Jader Jacobelli
- 22.45 DNEVNIK

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 8.10, 10.00, 14.10 TV V SOLI
- Računstvo, Močvirje, Ali ste vedeli? Masa in teža, Telo in zdravje, Promet, Angleščina, Kocka itd.
- 17.10 Krizem krašem
- 17.20 Morda vas zanima: Lutke in mi
- 18.10 Zbori sveta: MEHIKA
- Mehiški zbor Coral Mexicano Del Nimba sestavljajo učitelji, študentje in profesionalci. Posneli so veliko plošč in priredili mnogo zborovskih prireditev.
- 18.40 Ali je uho tudi radar — oddaja iz serije «Čutila»
- 19.05 Kako uporabljamo slovar slovenskega knjižnega jezika — 4. del
- 19.15 Risanka
- 19.30 DNEVNIK
- 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar
- 20.05 A. Marodič: KNJIGOVODJA — oddaja iz cikla «Mali oglasi»
- Na ovadbo službe družbenega knjigovodstva so priprli Mitja Kincin, računovodjo v podjetju za pogrebne usluge, ki je zadnje leto izvršeno poslovalo. Med zaslišanjem se pred nami razvije zapletena zgodba, ki razkriva celo vrsto anomalij iz našega poslovnega življenja, pravi pravcati začarani krog.
- 20.55 Vzpom na Makalu — 3. del
- 21.25 DNEVNIK
- 21.45 ŠERIF V NEW YORKU — serijski film

Koper — barvna

- 19.55 Otroški kotiček — risanka
- 20.15 DNEVNIK
- 20.30 LONDONSKI SODNIK — celovečerni film
- 22.10 Glasba v Skadarliji — glasbena oddaja

Zagreb

- 17.45 Tepček in tulipan — oddaja za mladino
- 18.15 Naša obramba
- 18.45 Glasbeni studio
- 19.05 KULTURNI PREGLED
- 20.00 Celovečerni film
- 21.15 Koncert ansambla EARLY MUSIC CONSORT OF LONDON

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15 Poročila: 7.05 Jutrarnja glasba: 11.40 Radio za šole: 12.00 Opoldne z vami: 13.00 Postni govor: 13.30 Glasba po željah: 14.45 Dejstva in menjava: 17.05 Za mlade poslušalce: 18.15 Umetnost in prireditve: 18.30 Radio za šole: 18.50 Koncertisti naše dežele: 19.10 Priporočeni naše dežele: 19.30 Tavorar: «Teta Tona», 19.30 Jazzovska glasba: 20.00 Sport: 20.35 Delo in gospodarstvo: 20.50 Vokalno instrumentalni koncert: 21.30 Glasba za lahko noč.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila: 6.15 Glasba za dobro jutro: 7.40 Jutrarnja glasba: 9.00 Folks glasba: 10.00 Z nami je ... 10.45 Glasba in nasveti: 11.15 Poje Gigliola Cinquetti: 12.00 Glasba po željah: 14.00 Kulturna oddaja: 15.00 Mi in naši otroci: 16.45 Zabavna glasba: 17.00 Kulturna panorama: 17.10 Orkestri: 17.45 Občan pred mikrofonom: 18.00 Toppopps: 18.35 Naši zbori pojo: 19.30 Prenos RL: 20.00 Pevci in orkestri: 21.35 Simfonični koncert: 22.45 Jazz.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila: 7.45 Jutrarnja glasba: 8.30 Jutrarnje povelje: 9.00 Vi in jaz: 10.00 Posebna reportaža: 11.00 Drugi zvok: 12.10 Poje Gil bert Becaud: 13.20 Strnjena komedija: 15.10 Plošče: 15.30 Program za mladino: 17.05 Radijska nadaljevanja: 17.25 Komorna in operna glasba: 18.00 Glasbeno govorni sponde: 20.20 Ponovno na sporedu: 21.15 Milanski koncert: 22.30 Francoske povelje.

II. PROGRAM

- 7.45 Pevci lahke glasbe: 8.55 Melodrama: 9.35 Radijska nadaljevanja: 9.55 Pesem za vsako gar: 10.35 Skupen radijski program: 12.40 Alto gradimento: 13.00 Hit parade: 13.35 Plošče: 15.40 Glasbeno-govorni sponde: 18.40 Radio diskoteka: 19.20 Misijonar v džungli: 19.55 Supersong: 21.29 Popoff.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.00 Poročila: 6.30 Rekreacija: 8.10 Glasbena matineja: 9.05 Radijska šola: 9.30 Jugoslovanska narodna glasba: 10.05 Po poteh oddoljanja: 10.45 Turistični napotki: 12.10 Orkestri in solisti: 12.30 Kmetijski nasveti: 13.15 Zaba: 13.40 Glasbena matineja: 14.10 Mladina poje: 14.30 Poslušalci čestitajo: 15.00 Dogodki in odmevi: 15.45 «Vrtljak»: 16.45 Glasbena medigra: 16.50 Človek in zdravje: 17.20 Iz koncertov in simfonij: 18.15 Ob lahki glasbi: 19.40 Ansambel Borisa Franka: 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih: 23.05 Liter

HOKEJ NA LEDU

SP SKUPINE A

Vodstnosti Kanade
SZ nesporen favorit

Visoka zmaga ČSSR - Švedi s pomlajeno postavo

KATOWICE, 8. — V tem poljskem mestu se je danes pričelo svetovno prvenstvo v hokeju na ledu za skupino A. Svetovno prvenstvo bo trajalo vse do 25. aprila, ko se bosta verjetno že v tradicionalnem finalu za prvo mesto spoprijeli SZ in ČSSR. Žal, tudi letos ne bo na SP kanadske reprezentance, ki bi nedvomno dvignila kvaliteto prvenstva, saj je že več let boja za svetovnega prvaka med SZ in ČSSR. SZ je namreč od leta 1963 dalje svetovni prvak, le leta 1972 je uspelo ČSSR prekiniti premoč sovjetskih reprezentantov. Kaže pa, da je letos SZ nepremagljiva. Švedi bodo nastopili s pomlajeno postavo, Finci se bodo verjetno borili za »zlato sredino lestvice«, ZDA, NDR, ZRN in organizator Poljska pa se bodo borile pred izpadom. V B skupino bosta namreč nazadovale dve reprezentanci.

DANASNI IZIDI 1. KOLA

ZRN - Švedska	1:4
ČSSR - NDR	10:0
ZDA - Finska	nočna tekma
Poljska - SZ	nočna tekma

JUTRIŠNJE KOLO (9. 4.)

Poljska - ČSSR, SZ - NDR.

DVIGANJE UTEŽI

EP V VZH. BERLINU

Sovjet Milosojan
prvak in rekorder

VZHODNI BERLIN, 8. — V nadaljevanju evropskega prvenstva v dviganju uteži je v srednji kategoriji postal prvak Sovjet Vartan Milosojan, ki je skupno dvignil 340 kg in je s tem popravil tudi svetovni rekord.

BOKS

Trioulaire ostal prvak

VIGO, 8. — Francoski boksař Daniel Trioulaire je ohranil evropski naslov v petlinjski kategoriji, s tem da je po 15 krogih po točkah premagal Španca Fernanda Bernarda.

NOGOMET

GLASGOW, 8. — V prijateljski nogometni tekmi je škotska premagala Švico z 1:0 (1:0).

ROTTERDAM, 8. — Eindhoven je v finalu za nizozemski nogometni pokal premagal po podaljškju z 1:0 Roda Kerkrade. Edini gol je dal v 102. minuti Šved Edstroem.

SAH

HONOLULU, 8. — Cosmos iz New Yorka je premagal Honda s 5:0. Pele je dosegel kar pet golov.

3. POKRAJINSKI TURNIR

Množična udeležba
na turnirju Kontovela

Letošnji 3. pokrajinski moštveni turnir v organizaciji SD Kontovel in Tržaškega šah. društva - SST je zbral kar 22 štiričlanskih moštev s preko sto dvajsetimi igralci, upoštevajoč tudi rezervne igralce. Prvič se ga udeležujejo tudi nekatera povabljenca društva izven tržaške pokrajine, in sicer Gorica s tremi moštvii, Trst iz Pordenone, prihodnje leto pa bo to že tradicionalno in vedno uspešnejše tekmovanje organizirajo so kot vsedeletni turnir. Organizatorji so uvedli zanimivo novost: v vsakem moštvu lahko igrajo igralci raznih kategorij, oziroma brez kategorij, toda z omejenim skupnim iokstomnim koeficientom, tako, da se lahko tudi društva, ki ne razpolagajo z večjim številom močnejših igralcev, precej enakovredno borujejo za čim boljše končno uvrstitev.

Na turnirju nastopajo tudi štiri moštva slovenskih društev: Kontovela, Primorje, Cankar in Polet, žal, pa manjkajo nekatera druga društva. Precej Slovencev igra tudi v drugih nastopajočih moštvih, predvsem v moštvih Costalunga in Gorice, kjer igra na prvih deskah za Gorico A, oziroma B, mojster Lakovič in Bednarik.

Odigrana je prva polovica turnirja in po petih kolu je v vodstvu openski Polet, ki mu tesno sledijo Cavana, S. Giovanni, Portuali I Gorica B, Costalunga Modri in Monfalcone.

Naslednja tri kola bodo v soboto, 10. aprila, ob 16. uri na sedežu Primorja na Kontovelu, zadnji dve kolu, ter zaključek tekmovanja z nagradjevanjem pa bodo na novem sedežu Tržaškega šah. društva - Soc. Scacch. Triestina, Via Tarabochia 3, v soboto 24. aprila, prav tako ob 16. uri.

B. F.

Ginnastica Pordenon - De Vecchi, 3:0

ODBOJKA

TEDENSKI PREGLED ZAMEJSKIH EKIP

Krasovi člani presenetljivo zmagali
Nepričakovan poraz »plavih« v Trstu

Po petih porazih slavje Sloge v slovenskem derbiju s Kontovelom

MOŠKA D LIGA

V 11. prvenstvenem nastopu so zastopniki Krasa poskrbeli za izredno prijetno presenečenje. V Bellunu so premagali domači De Vecchi po pravi maratonski bitki, ki je trajala pet dolgih setov. Morda pa je bila ta zmaga tudi najboljši »moralni doping« za Zgoničane pred prihodnjim domačim spopadom s S. Giorgiom iz Mester, ki ni utrpel še nobenega poraza.

IZIDI 11. KOLA

ACLI Trst - PAV Natissonia 3:0, S. Giorgio - Altair 3:0, De Vecchi - Kras 2:3, Ginnastica Pordenon - Torriana 3:2.

LESTVICA

S. Giorgio Mestre 22, De Vecchi Belluno 18, Kras in Ginnastica Pordenon 14, Torriana Gradisce 10, Altair Vicenza in ACLI Trst 4, PAV Natissonia Mazano 2.

PRIHODNJE KOLO

Ginnastica Pordenon - De Vecchi, 3:0

Kras - S. Giorgio, Altair - ACLI, Torriana - PAV Natissonia.

MOŠKA C LIGA

V osmih dneh so odbojkarji Bora poskrbeli za prijetno presenečenje in bridko razočaranje. Potem ko so v Ceseni izbojevali izredno dragocepo zmago in prikazali res vrhunsko igro v domačem spopadu s SAI iz Belluna je bilo diametralno nasprotno. Potem ko so izbojevali prva dva seta, je prišlo v nadaljevanju do pravega poloma in izredno zagrižen in bojevit šestek gostov je kar dvakrat v letošnjem prvenstvu spravila na kolena naše zastopnike.

V vseh ostalih srečanjih so dosegli nepričakovane izide in prepričljive zmage. Tako je CUS dohitel, ekipa Grandi Motori pa prehiteval Bor.

IZIDI 13. KOLA

Grandi Motori - Marghera 3:0, Bor - SAI Belluno 2:3, CUS Benetke - CUS Trst 0:3, Tisselli - Portuali 3:0, Monselice - Brusegana 3:0.

LESTVICA

Tisselli Cesena 20, SAI Belluno in Monselice 18, CUS Trst 16, Bor in Grandi Motori 14, Marghera in Brusegana 12, Portuali Ravenna 6 in CUS Benetke 0.

PRIHODNJE KOLO

CUS Trst - Bor, Marghera - CUS Benetke, SAI Belluno - Tisselli, Brusegana - Grandi Motori, Portuali - Monselice.

ŽENSKA C LIGA

V povratnem delu prvenstva igrajo odbojkarice Bora vse bolje. Morda pa je bil najboljši dokaz njihove trenutne dobre forme prav sobotni uspeh z žilavimi nasprotnicami iz Bocna. S tem uspehom so si Tržačanke matematično zagotovile napredovanje v višjo ligo. V preostalih treh srečanjih bi moral vsaj še enkrat zmagati. Izredno močno okrnjen Breg pa je bil, kljub temu da je igral doma, v srečanju s Salo iz Trenta brez pravega napada in s tem brez minimalnih možnosti za uspeh.

IZIDI 11. KOLA

Bor - AP Bolzano 3:2, Primavera - Volley Ball 1:3, Libertas Pordenon - Voltolini 3:1, Breg - Sala Trento 0:3.

LESTVICA

Volley Ball 22, Libertas Pordenon 16, Sala Trento 15, AP Bolzano in Breg 10, Bor, Primavera 4, Voltolini 2.

PRIHODNJE KOLO

Breg - Libertas Pordenon, Voltolini - Primavera, Volley Ball - Bor, Sala - AP Bolzano.

Tedenski komentar 3. AL

Zopet spremembe na vrhu:
Primorec prevzel vodstvo

Juventina skoraj matematično v višji ligi

Prvenstvo 3. amaterske lige se bliža koncu. Medtem ko je v skupini »Q« že znan končni zmagovalec (Op. Supercaffè), je stanje v ostalih dveh skupinah ostalo še vedno odprto.

Do zapleta je spet prišlo v skupini »P«, kjer igrajo naše enajstere. Ekipa Brega je doma nepričakovano prepusila točko, sicer to krat razigranemu moštvu GMT. S tem delnim spodrsljajem Brega je spet prišlo do sprememb na vrhu lestvice. Trebnski Primorec je z zmago proti Domiu, potem ko je že izgubil z 0:1, prevzel vodstvo s točko prednosti nad Bregom. Računati vsekakor moramo, da ima Primorec tekmo več od Brega, ki bo do konca prvenstva igral še dve naporni tekmi (Gaja in S. Andrea). Primorec pa bo igral le eno tekmo, in sicer proti skromnemu Sampviti. Kaže torej, da za končnega zmagovalca bo treba čakati do poslednjega kola.

V nedeljo se je spet dobro odrezala Gaja, ki je v gosteh z lahkoto premagala enajstere Krasa, ki je po prikazani igri predvsem v prvem delu dobesedno razočarala svoje navijače. S to zmago se je Gaja povzpela na tretje mesto začasne lestvice, Kras pa je zdrsil na predzadnje mesto, saj sta ga prehitevala Ginnastica in Don Bosco.

SKUPINA »P«

IZIDI 20. KOLA

Breg - GMT	1:1
Kras - Gaja	0:3
Union - S. Andrea	0:2
Ginnastica - Don Bosco	1:1
Primorec - Domio	2:1

LESTVICA

Primorec 29, Breg 28, Gaja 25, Domio in S. Andrea 24, GMT 21, Sampviti 10, Don Bosco in Ginnastica 13, Kras 9, Union 6.

PRIHODNJE KOLO (11. 4.)

Sampviti - Primorec; Domio - Ginnastica; S. Andrea - Kras; Gaja - Breg; Don Bosco - Union.

B. R.

Z nedeljsko zmago nad Romano si je Juventina skoraj matematično zagotovila, da bo drugo leto nastopala v 2. amaterski ligi.

Borghesovi varovanci bodo v nedeljo spet igrali pred domačim občinstvom in tokrat proti Ederi. Mišlimo, da domačini tudi v tem srečanju ne bodo imeli večjih težav, še posebno ker je Juventina že premagala Edero v Gorici. »Belo-rde-

Danes drugi trening
reprezentance ZSSDI

ZSSDI vabi vse spodaj navedene igralce, da se udeležijo drugega treninga zamejske reprezentance, ki bo danes ob 18.30 na Proskeškem igrišču, v okviru priprav za nogometno tekmo NK RIJEKA - ZSSDI, ki bo v sredo, 14. t.m. na Proskeku.

Breg: Marino Kraljič, Mikuš. Gaja: Branko Grgič, Rismondo.

Juventina: Ivan Plesničar, Emil Nanut, Karel Mikluš. Kras: Sergij Husa, Bruno Verša, Marjan Černjava. Mladost: Bruno Duzman, Aldo Ferletič, Karel in Gabriel Ferfolja.

Primorec: Mauro Kralj, Boris Kralj.

Primorje: Andrej Kapun, Danilo Štoka, Zarko Race, Gabriel Husu, Edi Bezin in Oskar Rustja.

Sovodnje: Slavko Gruđen, Egon Petejar, Plerino Florenin. Vesna: Sander Tence. Zarja: Voljo Krizmančič, Mirjan Žagar, Darko Marc in Metlika.

SONJA MILIČ

na EP v Pragi
zadovoljila

10. evropsko namiznoteniško prvenstvo v Pragi je že v arhivu, vsi dobro znamo, da je Jugoslavija zmagala dva evropska naslova, da je postal Francos Sečretin po zmagi med posamezniki »kralj« evropskega namiznega tenisa, da je med ženskami zabe-

TEDENSKI PREGLED SLOVENSkih ZAMEJSKIH PETERK

V tem zavrtljaju so vse Borove ekipe zmagale

V mladinskem finalu so »plavi« z visoko zmago proti Arteju zaključili svoje nastope - Kontovelovi kadeti s prikazano igro navdušili - Peter Starc 41 točk

MLADINSKI FINALE

Borovci so z visoko zmago zaključili nastope v mladinskem finalu. Skupno so dosegli tri zmage, in sicer vse v povratnem delu prvenstva. Premagali so namreč Italciantieri v gosteh, Inter 1904 in Barcolana. Nekaj tekem so izgubili z minimalno razliko. Daleč najboljšo igro pa so pokazali v prvem srečanju s Patriarco, ko so v Dolini izgubili le za pet točk razlike.

Na splošno torej lahko ocenimo Borov nastop kot pozitiven. Vstop v finale tega prvenstva pa je pomemben enega največjih uspehov zamejske košarke.

IZIDI 10. KOLA

Bor - Arte 117:83

Inter 1904 - Patriarca 67:64

Italciantieri - Pall Trieste 67:78

LESTVICA

Patriarca Gorica 18; Pallacanestro Trieste 14; Inter 1904 10; Italciantieri Tržič 8; Bor 6; Arte Gorica 2.

Patriarca se je uvrstila v nadaljnji del.

NAJBOLJSI STRELCI

BOR: Klobas 24; Vavovec 14; Ražem 106; Žerjal 72; Sancin 68; Lukša 67; Košuta 32; Sestan 9; Bruno Furlan-Kneipp 8; Perco 2.

PROSTI METI: Bor 89:182.

FINALE KADETOV

V nedeljo je bil start v finalu kadetov, kjer zastopa zamejsko košarko Kontovel. Naši zastopniki so že v prvem kolu igrali proti favoritu za prvo mesto - Interju 1904. Kontovelci bi z malo več športne sreče celo pripravili presenečenje. V drugem srečanju je Italsider nepričakovano premagal favorita Pallacanestro Trieste.

IZIDI 1. KOLA

Kontovel - Inter 1904 53:61

Pall. TS - Italsider 78:84

LESTVICA

Inter 1904 in Italsider 2; Kontovel in Pallacanestro Trieste 0.

PRIHODNJE KOLO (11. 4.)

Italsider - Kontovel (9.00, UL Montecengio); Inter 1904 - Pallacanestro Trieste.

NAJBOLJSI STRELCI

KONTOTEL: Ivo Starc 14; Ukmar in Ban 12; Klavdij Starc 8; Čuk 7.

PROSTI METI: Kontovel 7:16.

SKUPINA B

V tej skupini sta, žal, obe naši peterki izgubili. Poletovci v Tržiču niso igrali najbolje, Kontovelcem pa je v ključnem trenutku zmanjkala menjava. Zaman je bila odlična igra Petra Starca, ki je dal kar 41 točk.

IZIDI 1. KOLA

POM Tržič - Polet 61:49

Begljano - Kontovel 68:64

Grado - Scoglietto B 85:64

Počitek: Starczano Arci.

LESTVICA

Begljano, Grado in POM Tržič 2; Kontovel, Polet, Scoglietto B in Starczano.

PRIHODNJE KOLO (11. 4.)

Polet - Begljano (11.00 na Opčinah), Scoglietto B - POM, Grado - Starczano. Počitek: Kontovel.

NAJBOLJSI STRELCI

KONTOTEL: Starc 41, Adrian Zavadil 10, Ivo Naberger 6, Danijel Zavadil 4, Aleksander Naberger 2, Košuta 1.

POLET: Vitez 17, Edi Sosić 12, Jugović in Tauer 6, Daneu 4, Valter Sosić in Škabar 2.

PROSTI METI: Kontovel 17:32, Polet 7:16.

DECKI

Po nepričakovanem porazu Kontovela na domačih tleh proti Servolani je postal položaj na vrhu lestvice dokaj zapleten. V tem prvenstvu bodo morali namreč odigrati še vrsto zaostalih tekem, tako da je vprašanje zmagovalca v tej skupini prava neznanka. Kontovelci bodo morali namreč igrati zaostalo tekmo s Servolano, in to v štednji.

IZIDI 12. KOLA

Aurissina - Bor	57:71
Polet - SABA	129:41
Kontovel - Servolana	55:75
Počitek: Ferrovioario.	

LESTVICA

Kontovel in Servolana 18, Ferrovioario 16, Aurissina 10, Bor 8, Polet 4, SABA 0.

1. DIVIZIJA

Borovci so uspešno startali v tem prvenstvu. Čeprav nastopajo z mlado postavo, so vseeno zasluženo pre-

stela nova zvezda Angležinja Hammersley, o tekmovalnih dosežkih Italije in specifično o nastopu Krasove igralke Sonje Miličeve v vrstah »azzurrov«, kar zanima predvsem naše zamejske ljubitelje športa pa nismo žal doslej vedeli ničesar. Tako smo komaj v terek »prestregli« Miličovo na poti iz Pragi na VSTK v Ljubljani, da nas je le bežno seznanila o poteku EP, podrobnejše poročilo pa bomo podali v prihodnjih dneh.

V Pragi je prvič, odkar Miličeva nastopa v vrstah državne reprezentance, zavladovala tudi v ženskem prijateljsko, sproščeno vzdušje in ženske niso bile potisnjene ob stran kot navadno. Odnosi so se torej v notranjih ekipah izboljšali, kar daje upati, da bodo zvezni organi posvetili tudi ženskemu namiznemu tenisu svojo nego in pozornost.

Kar se ekipnega tekmovanja tiče, se je v sedmih meddržavnih srečanjih trener poslužil vseh treh igralk (Miličeva, Cardinali in Saporetteja), Sonja pa je bila kar petkrat uspešna. V kvalifikacijskem delu je Italija utrpela same poraze, čeprav niso v posameznih srečanjih italijanske predstavnice odigrale podrenejše vloge. Z Dansko so »azzurri« izgubile z 1:3 (edino točko je dosegla Cardinali), z Grčijo z 0:3, s Švico z 1:3 (po napetem srečanju je Miličeva premagala Luterbackerjevo z 22:20, 17:21, 32:30); z Norveško z 2:3 (ena zmaga Miličeve in dvojice Milič-Cardinali) in končno s Španjo z 1:3 (zmagala dvojica Milič-Cardinali). V »repesazihi« je Italija najprej izgubila z Irsko z 1:3, nakar pa je odpravila s 3:2 Norveško (po eno zmago Saporette in Cardinali ter dvojica Milič-Cardinali), kar je prineslo »azzurram« končno 21. mesto v evropski eliti, se pravi za dve mesti boljša uvrstitev kot na zadnjem EP v Novem Sadu.

V tekmovanju posameznice je Miličeva, kljub zelo dobri igri, podlegla Francozinji Lecherevi z 0:3 (19, 12, 16), ki se je pozneje uvrstila med prvih šest tekmovalk, o tolažilni skupini pa je Krasova predstavnica najprej premagala Grkinjo Ioannidou z 2:0 (18, 14), v naslednjem kolu pa je zaradi pomanjkanja športne sreče na las klonila Švicarki Danioth z 2:1 (-12, 11, 20). V mešanih dvojicah je v prvem kolu češki par Turai-Dobinova premagala dvojico Bagagli-Miličeva s 3:0 (18, 12, 15). Italijani so v moškem ekipnem tekmovanju ostali na 15. mestu, ker so po nepotrebnem izgubili z Nizozemsko, potem ko so se vodili s 3:1.

— bs —

NAJBOLJSI STRELCI

BOR: Canciani 148, Pegan 131, Kerpan 129, Ražem 63, Merku 34, Svara 22, Pečar 14, Baje 10, Husu 6, Stavar 4.

POLET: Piccini 192, Benčina 89, Kovačič 64, Bratož 49, Leniša 23, Hrovatin 20, Pisani 17, Gulic 12, Kalc 6, Sosić 4, Faraglia 2.

ZAOSTALE TEKME

11. 4. ob 11. uri v štednji: Servolana - Kontovel; 10. 4. ob 15. uri na Greti: SAB A - Bor.

»PROPAGANDA«

Bor je v tekmi s Chadinom pospravil prvi par točk. To pa ni uspelo breznanom, ki pa se bodo jutri spoprijeli s Chadinom, proti kateremu računajo na zmago. Proti Italsidru so namreč Bregovi košarkarji nastopili z okrnjeno postavo, tako da je bil poraz pričakovan.

IZIDI 4. KOLA

Bor - Chadinom	18:17
Italsider - Breg	60:19
SGT - Servolana	51:26
Ferrovioario - Ricreatori	70:42

TEDENSKI PREGLED SLOVENSkih ZAMEJSKIH PETERK

V tem zavrtljaju so vse Borove ekipe zmagale

V mladinskem finalu so »plavi« z visoko zmago proti Arteju zaključili svoje nastope - Kontovelovi kadeti s prikazano igro navdušili - Peter Starc 41 točk

NAJBOLJSI STRELCI

BOR: Canciani 148, Pegan 131, Kerpan 129, Ražem 63, Merku 34, Svara 22, Pečar 14, Baje 10, Husu 6, Stavar 4.

POLET: Piccini 192, Benčina 89, Kovačič 64, Bratož 49, Leniša 23, Hrovatin 20, Pisani 17, Gulic 12, Kalc 6, Sosić 4, Faraglia 2.

ZAOSTALE TEKME

11. 4. ob 11. uri v štednji: Servolana - Kontovel; 10. 4. ob 15. uri na Greti: SAB A - Bor.

»PROPAGANDA«

Bor je v tekmi s Chadinom pospravil prvi par točk. To pa ni uspelo breznanom, ki pa se bodo jutri spoprijeli s Chadinom, proti kateremu računajo na zmago. Proti Italsidru so namreč Bregovi košarkarji nastopili z okrnjeno postavo, tako da je bil poraz pričakovan.

IZIDI 4. KOLA

Bor - Chadinom	18:17
Italsider - Breg	60:19
SGT - Servolana	51:26
Ferrovioario - Ricreatori	70:42

V MEDŠOLSKEM PRVENSTVU

Močan odpor
»Prešerna«

Galilei — F. Prešeren 72:63 (42:38)

PREŠEREN: Vitez 16, Udovič 12, Mazzucca 14, Krečič 12, Race, Dolenc, Žerjal 9.

GALILEI: Bachelli 36, Palisca 10, Salvadori 12, Teghini 8, Di Saverio 6, Carlin, Agostini, Vusio, Valarani, Capello.

SODNIK: Zucchi (TS).

PROSTI METI: Prešeren 3:6, Galilei 12:12.

Tudi tokrat so lileciji ostali praznik rok. Proti soli Galilei so igrali z vso vmeno in so bili več časa enakovredni nasprotniku. V prvem polčasu so naši dijaki zaigrali res učinkovito in so dali tekmi izreden ritem.

V drugem polčasu so italijanski dijaki izkoristili nekaj tavnih napak slovenskih dijakov. Toda lileciji so si kmalu pomagali in celo prešli v vodstvo. Toda visoki Bachelli je kaj kmalu dal nekaj pomembnih košev, tako da je končni »pressing« slovenskih predstavnikov ostal brez uspeha. Vsekaror je bil to dober nastop naših fantov, med katerimi so se najbolj izkazali (zaradi borbenosti in požrtvovalnosti) Vitez, presenetljivi Mazzucca, Krečič in Udovič.

Peter

V zadnjem kolu tržaškega šolskega prvenstva v košarki je včeraj »Ziga Zoisa« premagal »Nordio« s 76:32 (33:17).

Slovenski dijaki so se tako uvrstili v polfinale.

ISTRSKI
ODRED

17.

(ODLOMKI IZ KNJIGE V AVTORJEVEM IZBORU)

Sestavili so brigadni štab, v katerem so bili: komandant Tone Vidmar - Luka, njegov namestnik Karlo Prezelj - Boris, politični komisar Milan Guček, ki ga je nekaj dni pozneje zamenjal Anton Dolgan - Branko, namestnik političnega komisarja Anton Hvalič - Bolte, načelnik štaba (imena ni bilo moč dobiti). Za operativnega oficirja so postavili nekega »Rusa«, ki se je izdal za majorja Rdeče armade, pobeglega iz nemškega ujetništva. Komandanti bataljonov so bili: 1. Stane Zbogor, 2. Cvetko Poljak, 3. Polde Kucler - Modras in 4. Stanko Truden - Dušan.

PRIHOD BRIGADE Z MAŠUNA V BRKINE
IN NJEN RAZPORED

Dne 17. septembra sta bila na Mašunu ustanovljena iz približno 200 borcev Brkinsko - bistrškega odreda prvi in drugi bataljon brigade. Naslednja dva dni sta zbirala in spravljala orožje, rušila ceste po snežinskih gozdovih in postavljala mine okoli ovire. Treba je bilo onemogočiti zlasti promet po tistih cestah, ki držijo s Pivke in iz Ilirske Bistrice proti Mašunu. Dne 19. septembra zvečer je brigada krenila z Mašuna čez pivski kras mimo Šembi in Mereč v Smrje, od tam pa prispela 20. septembra zjutraj v Celje in se utaborila.

že naslednji dan so ju Nemci odkrili in ju napadli z dvema tankoma. Ker brigada ni imela protitankovskega orožja in njeni borci niso bili izurjeni za boj proti oklopnim vozilom, se je brez boja umaknila proti Pregarju in Gabrku. Tu se je nastanil 1. bataljon, medtem ko je odšel 2. na Rjavče.

Po 15. septembru so Nemci že obvladali velike ceste, ki obkrožajo Brkine, in s tem oteževali zveze med Istro in Brkini. Med Kovčicami in Brezovim brdom je bilo v nekem žlebu uskladiščeno zelo veliko orožja, opreme in vozil, zaplenjenega 1. brzi italijanski diviziji Eugenio di Savoia. Mobilizacija je bila tedaj v Brkinih v polnem teku. Iz Italije so se vračali v Brkine številni interniranci in bivši italijanski vojaki. Vsi so se brez oklevanja pridružili partizanskim enotam. Prihajali pa so tudi Tržačani - Slovenci in Italijani. Brigadni štab in člani rajsinskih ter okrožnega vodstva NOB so imeli polne roke dela. Z 22. septembra 1943 se je zbralo precej novincev. Pod Kovčicami so jih opremili in oborožili ter jih poslali na Tatve. Tu so se popoldne uredili pod vodstvom komandanta Leopolda Kuclerja - Modrasa in političnega komisarja Janeza Turka - Pavleta v 3. bataljon. V naslednjih dneh pa so prav tako ustanovili še 4. bataljon. Stetilo borcev je naraslo do 28. septembra na 900, dva dni pozneje pa jih je bilo že 1200, s čimer je Brkinska brigada postala najštevilnejša brigada 14. divizije. Brigadni štab ni dvolmil, da bodo Nemci in italijanski fašisti brigado prej ali slej izsledili in jo napadli, zato je organiziral z 22. septembra z delom moštva postavljanje ovir in prekopavanje poti, ki držijo z glavnih cest Reka - Trst in Divača - Ilirska Bistrica v ožrje Brkinov. Večji del moštva pa se je uril za boj in zasedami varoval dohode v Brkine. Brigada je bila sestavljena pretežno iz novincev, neizurjenih v partizanskem bojevanju; le člani brigadnega in bataljonskih štabov ter nekateri komandirji čet so bili preizkušeni stari partizani. Vendar je vse prevzemala enotna želja in volja: boriti se proti no-

vim okupatorjem. Zaradi pomanjkanja kadrov, primerne orožja in časa enot ni bilo mogoče niti zasloni izuriti za učinkovit boj proti opremljeni in izurjeni nemški vojski. Pri tem pa je bila še ena težava - borci so bili večine domačini in so uhajali domov, kar je slabilo disciplino enot.

Brigadni štab, ki je bil skupaj z okrožnim komitejem in 3. bataljonom na Tatrhu, je ob naraščajoči sovražni nevarnosti ukrenil vse, kar je le mogel, da bi zavaroval brigado pred presenečenjem. Bataljone je razporedil tako, da je ustrezalo topografskim razmeram, da bi si v primeru napada medsebojno pomagali. Tako je že 25. septembra premeštil 1. bataljon z Gabrka na Kozjane in s tem zavaroval dostop iz Vremske doline. Naslednjega dne pa je ustanovil iz prispelih Tržačanov in italijanskih vojakov, ki so se vračali domov in so bili voljni vstopiti v NOB, Tržaški bataljon in ga poslal na Artviče, da bi sovražniku preprečil dostop iz Materije in Rodika. Se istega dne je premeštil svoj 2. bataljon z Rjavč na Brezovo brdo, medtem ko je 4. bataljon varoval dohode iz smeri Obrov - Javorje proti Gabrku in Pregarju. Tako so bili 30. septembra bataljoni razporejeni: 1. na Kozjanah, 2. na Brezovem brdu, 3. skupaj s štabom brigade na Tatrhu in 4. na Pregarju.

Da bi oslabil sovražni pritisk na partizanske enote na Krasu, Goriškem in Vipavskem, je glavni štab Slovenije velel 14. diviziji okrepiti pritisk na komunikacije, ki držijo do Postojne proti Trstu in Reki. V ta namen je štab 14. divizije usmeril Tomšičevo in Loško brigado proti progi med Borovnico in Rakekom, Sercejevo in Brkinsko pa proti progi St. Peter (sedaj Pivka) - Reka in St. Peter - Divača. Konec septembra je bila Brkinska brigada že toliko organizacijsko urejena, da je brigadni štab poslal njen 1. bataljon v napad na cesto, ki drži iz Divače ob Reki proti Ilirski Bistrici. Bataljon je pod Suhorjem pri »Sotlarju« napadel dva nemška tovarnjaka, ju uničil ter pobil več Nemcev; takrat je porušil tudi most ** na tej cesti.

V začetku oktobra je štab 14. divizije sklenil, naj Brkinska in Sercejeva brigada - njen 3. in 4. bataljon sta v noči od 29. na 30. september prispela v Zahodne Brkine (Barca - Mislje - Kozjane - Artviče) - povečala pritisk na prometne zveze. Zato jima je 1. oktobra velel, naj napadeta predvsem progi Divača - St. Peter in St. Peter - Ilirska Bistrica ter ceste Divača - Ilirska Bistrica, Trst - Reka in Ilirska Bistrica - Podgrad, ki jih je treba prekopati na kritičnih mestih in porušiti vse mostove. Kako resno je štab divizije računal z učinkovitost posegom teh brigad proti glavnim zvezam, nam pove to, da je poslal - kot je poročal 3. oktobra glavnemu štabu Slovenije - Brkinski brigadi v pomoč baterijo gorskih topov. Štabu divizije pa je glavni štab Slovenije 3. oktobra 1943 naročil, naj formira poseben operativni štab za vodenje operacij Tržaške in Ilirske brigade, ki naj ga vodita Ivan Kovačič - Elenka in Vladimir Benčič - Brkin, z enotami, ki so v Brkinah, pa naj nadzoruje cesti Reka - Trst in Ilirska Bistrica - Divača, da bi omogočil umik brigad iz Istre in tako preprečil njihovo uničenje.

* Pisce kljub prizadevanju ni uspelo dobiti imena »majorja Rdeče armade« in tedanjega brigadnega operativnega oficirja (glej članek, Kdo je bil major na belem konju, Borec št. 11/73) - ne iz dokumentov in tudi ne iz pričevanj živih prič. Ničve izmed mnogih tedanjih udeležencev, ki jih je pisec vprašal, mu ni mogel zanesljivo pojasniti, od kod je »major« prišel in kakšno je bilo njegovo pravo ime. Le tedanji komandant 4. bataljona Stanko Truden, ki sedaj živi v Luciji pri Portorožu, je domneval, da se je brigadi priključil na Mašunu in da je menda prišel iz Ilirske Bistrice (ustni vir). Pozneje so borci in prebivalci domnevali, da je bil sovražnikov vrtnjenec, ki je zapeljal 2. oktobra 1943 1. in 4. brigadni bataljon v nemško zasedo, ko sta se umakala iz Brkinov na Mašun. (Pojasnilo pisca).

** Poročilo štaba 14. divizije 2. 10. 1943 zmotno navaja, da je brigada napadla na cesti Postojna - Trst. (Zbornik NOV VI/7, dok. št. 182).

(Nadaljevanje sledi)

NAPETOST V RIMU SE NEVARNO STOPNJUJE

Poulične demonstracije izvenparlamentarne levice v znamenju tepističnih izgrediv

Napad na sedež kršćanske demokracije - Spopadi pred pravosodnim ministrstvom in na Trgu Farnese - Nerazsodno streljanje demonstrantov in karabinerjev po rimskih ulicah

RIM, 8. — Po sinočnih izgrediv pred pravosodnim ministrstvom, pri katerih je kazniški kaznik Domenico Velluto ubil 21-letnega Maria Salvija, se napetost v Rimu nevarno stopnjuje. Med današnjimi demonstracijami, ki so jih napovedale izvenparlamentarne politične skupine v znak protesta proti umoru mladega tovariša, so se vneli ostri spopadi med demonstranti, ki so napadli najprej sedež KD na Trgu del Gesù in nato karabinerjev postajo na Trgu Farnese, in policijo, ki je zastražila vse ključne točke v mestu. Če se to tako demonst-
tranti kot policija večkrat poslužili strelnega orožja in za las ni nerazsodna uporaba orožja zahtevala iz drugih človeških življenj. Z enkrat je pet ranjenih in znatna gmotna škoda še sorazmerno ome-

jen obračun današnjih izgrediv. Spopadi, ki so se vneli v raznih rimskih četrtih, povsod, kjer so bile protestne demonstracije, so se začeli dopoldne in se nadaljevali vse do večera. Do najhujših izgrediv pa je vsekakor prišlo dopoldne. Okrog tri tisoč pripadnikov raznih izvenparlamentarnih skupin se je zbralo na Trgu Esdra in se v spre-
vodu napotilo proti Trgu Cavour. Med potjo se je od demonstrantov odrgala manjša gruča prenapete-
žev, ki je znova naskočila pravo-
sodno ministrstvo. Medtem ko so nekateri vrli nekaj molotkov proti palači, so drugi ustavili mestni av-
tobus, prisilili potnike, da so izstopi-
li in prezevali pnevmatike, da bi tako z orjaško pregrado onesposo-
bili promet. Vtem ko so agenti od-
govorili z metom solzilnih bomb in

so začeli zasledovati napadalce, ki so pobegnili proti Trgu Campo dei fiori, je druga skupina napadla sedež kršćanske demokracije na Trgu del Gesù.
Komandos je pritekel na trg iz stranske ulice in vrzel zaigralne bombe preden bi agenti, ki so stra-
žili palačo, lahko posegli. Po pričevanju očividcev je šlo za pet ali šest fantov, ki so takoj nato izgini-
li. Molotke so zadele parkirana orjaški plamenici. Požar so policijski agenti rogasili se pred prihodom gasilcev. Promet na trgu je bil dalj časa onesposobljen.

Nekaj minut pozneje se je nov spopad vnel na Trgu Farnese, kjer je skupina prenapetežev napadla ka-
rabinersko postajo. Kaže, da so de-
monstranti streljali proti oknom po-
staje in lažje ranili enega od orož-
nikov. Karabinerji so takoj odgovorili na ogenj in po bližnjih ulicah se je takoj začel divji ples. Na srečo ni bil v pouličnem nerazsodnem streljanju ranjen nihče. Po pričevanju nekaterih očividcev naj bi mo-
žje postave streljali na demonst-
rante kar z oken, ob izjavah drugih pa, naj bi prišlo do streljanja tudi pri naskoku na pravosodno mi-
nistrstvo, ni pa bilo še ugotovljeno, če so streljali demonstranti ali pa policija, ki vsekakor zanika, da bi segla po orožju.

Še nepojasnjene okoliščine smrti rimskega študenta

Fanta so identificirali za 21-letnega Maria Salvija
Ključno vprašanje preiskave: je bil samokres, ki so mu ga našli v žepu, res njegov, ali mu ga je kdo podtaknil?

Mario Salvi, 21-letni rimski študent, ki ga je policija ubila pred pravo-
sodnim ministrstvom. (Telefoto ANSA)

RIM, 8. — Dan po umoru 21-letnega Maria Salvija pred pravosodnim ministrstvom okoliščine fantove smrti niso bile še pojasnjene. Nasprotno, vse več je dvomov, če u-
radno policijsko poročilo odraža de-
janski potek dogodkov. Ključno vprašanje je samokres, ki naj bi ga našli v Salvijevem žepu bolničarji rdečega križa, ko so smrtno ranje-
nega študenta peljali v bolnišnico. Je fant res imel samokres, ali pa mu ga je kdo podtaknil, da bi pre-
usmeril preiskavo?

Ob dosedanjih izsledkih točen od-
govor pritriljen ali ne, ne bi bil osnovan na stvarnih indicih, dej-
stvo pa je vsekakor, da ravnanje policije vzbuja precejšnje pomisleke. Srečati takoj po fantovi smrti so sporčili, da je šlo za samokres kalibra 7,65, torej istega kalibra kot je orožje policije in kazniških paznikov, pozneje pa so se po-
pravili v smislu, da naj bi fant imel v žepu samokres «beretta» kalibra 9, šlo naj bi za 35 let sta-
ro orožje, prodano leta 1940 v neki orožarni v Bologni. Zaenkrat še ni znano, kako je Salvi prišel do samokresa kot se tudi ne ve, kdo je bil prvi kupec. Odvetniški kolegi, ki bo zastopal družino Salvi med so-
dno preiskavo pa trdi vsekakor, da je nekdo podtaknil fantu orožje z namenom, da preusmeri pre-
iskavo.

Paznik Domenico Velluto, kateremu je namestnik državnega pravdnika dr. Vidgieta poslal sodni poziv ter ga osu-
mili neprevide uporabe orožja in nenamernega umora, ni v današnjem zaslišanju veliko pripomnil k u-
gotavljanju resnice. Agent naj bi ponovil v bistvu svoje večeršnje izjave in sicer, da je stekel na uli-
co ob eksplozivni molotovi in začel zasledovati bežeče teroriste. Nekaj-
krat naj bi jim ukazal, naj se ustavi-
jo ter ustrelil trikrat v opomin. Nenadoma naj bi Salvi segel z roko pod suknjič, kot če bi hotel izvleči samokres. Velluto je tedaj stre-
ljal znova («v opomin», krčevito za-
grevajla) in fant se je zgrudil smrtno ranjen. Pripomniti pa gre, da je ob-
četal okrog 200 metrov od kraja streljanja in da na pričevanju neka-
terih očividcev sploh ni več tekel, ko je Velluto sprožil zadnjič orožje.

Salvija je davi okrog 4. ure spo-
znal v mrtvašnici rimske bolnišnice Santo Spirito oče, potem ko si je iz-
venparlamentarna skupina «delavski kolektiv» s sporočilom časnika «Il Messaggero» prevzela odgovornost

za teroristični izpad in obtožila po-
licijo, da je namerno ubila enega od demonstrantov. «Mario» — sta večkrat zagotovila roditelja časnika-
karjem — sploh ni znal rabiti oro-
žja, zato sva prepričana, da samo-
kres, ki naj bi mu ga našli v žepu, ni bil njegov, pač pa mu ga je kdo podtaknil. Tudi prijatelji in znan-
ci opisujejo študenta kot blagega fan-
ta, ki je vselej zavračal nasilje in ki se je le občasno ukvarjal s po-
litiko.

Mario Salvi se je odpravil z doma večeraj popoldne in je bil namenjen v neko trgovino v Ul. Arenula, kjer bi si moral kupiti čevlje in novo o-
bleko. V žepu je imel nekaj deset-
tisočakov, a preiskovalci niso našli denarja v njegovih žepih kot tudi ne osebne izkaznice. Vprašanje je, kam je izginil denar kot tudi izkaz-
nica, saj jo je fant imel vselej v žepu.

Včerajšnji izgrediv pred pravosodnim ministrstvom so dramatično od-
jeknili v rimskih časniki, ki brez-
pogojno obsojajo tepistično nasilje in politične provokacije, obenem pa postavljajo na zatožno klop polici-
jo, ki vse prepogosto lahkomišelnostega po orožju.

Peking, 8. — Pekinsko prebival-
stvo je danes v izredno slavnostnem
vzdušju praznovalo novega predse-
dnika državnega sveta, se pravi kitaj-
ske vlade, Hua Kuofenga. Obenem je praznovalo tudi konec silovitih napetosti, ki so jo v zadnjih časih ustvarili strupeni napadi radikalnih pristašev partije proti njenim zme-
nejšim silam. Vse naokoli glavne-
ga trga Tjenan-men, pa tudi vzdolž dolge središnje ulice Čang-an, ki v višini omenjenega trga horizontalno seče mesto na dva dela, se je vil sprevod, v katerem naj bi bilo najmanj milijon oseb vseh starosti, delavcev, kmetov, starčkov in ženic, zlasti pa študentov (celo otrok iz otroških vrtcev), ki so na voga-
lih prodajali glasilo KPK «Ljudski dnevniki».

Nad sprevodom je palopal nebroj rdečih zastav, ki so nadomestile črno-bele žalne prapore iz prejšnjih dni. Visoko so se dvigali tudi trans-
parenti s propagandnimi gesli in Maočetungovi navodili. Od časa do časa je bilo videti velikansko sliko Maočetunga, pa tudi novega vladne-
ga predsednika. Med oglušujočim bobnanjem ter igranjem na čembale, je množica s pisanimi oblačili, pa tudi ljudskimi nošami vzklikala: «Naj živi velika kulturna revolucija, naj živi diktatura proletariata, podprimo prvega ministra Hua Kuofenga!» in podobno.

Najčesči je bil vsekakor slogan «Trdno podpiramo obe resoluciji cen-
tralnega komiteja!». Resoluciji za-
devata sklep o imenovanju Hua Kuofenga za vladnega predsednika in hkrati prvega podpredsednika ko-
munistične partije, oziroma o odstavi-
tvi Teng Hsiao-pinga z vseh dol-
žnostnih mest v partiji ter izven (Teng je bil eden od podpredsednikov centralnega komiteja, prvi vladni podpredsednik in pa vrhovni načelnik vojske). Sklepa je soglasno odobril politični urad.

Devet člen partijske ustanovne listine predvideva namreč, da pre-
vzameta politbiro ter njegov stalni

komite funkcijo centralnega komi-
teja partije med eno in drugo ple-
narno skupščino CK KP. Ni sicer znano, kdaj bo prihodnja plenarna skupščina. V poslednjih tednih so se širili glasovi o domnevnih po-
skusih razdvajanja centralnega ko-
miteja in sedaj si nekateri postavl-
jajo vprašanje, ali bo tudi na ple-
narni skupščini prišlo do takšnega soglasja kakor na ravni politbiroja. Treba je tudi vedeti, da centralni komite (ali odstavitve) vladnega predsednika oziroma vladnih članov, kajti formalna odločitev v tem smislu pritiče ljudski skupščini, se pravi parlamentu.

Takšnega slavja ne pomnijo v Pe-
kingu že od časov kulturne revolucije. Kljub velikanski množici nika-
rni prišlo do incidentov, ampak je med ljudmi prevladovala radost. Zahodni opazovalci pravijo, da so npr. tako imenovani rdečegardisti kar delni nasmehe, ko so jih turisti posneli s fotografskimi aparati. Skratka, slavlje je potekalo v smislu Maovega gesla «Dan ljudske ra-
dosti pomeni za protirevolucionarje dan tegebe».

Protj večeru se je množica jela razhajati, a medtem so pričeli po-
pravljati škodo na poslopju blizu se-
deža ljudske skupščine, ki so ga v ponedeljek demonstrantje hoteli po-
žgati. Trg Tjenan-men se je decela izpraznil, ker naj bi bilo tam veliko zborovanje, na katerem bi moral spregovoriti pekinški zupan Wu Teh, predsednik revolucionarnega komiteja in član partijskega političnega urada.

Med slavnostjo so prvič z nje-
govim lastnim imenom vzklikali proti Teng Hsiao-pingu kot voditelju re-
akcionarne kliše. Dogodkom je po-
sestilo dokajšnjo pozornost tudi tisk, tako je npr. list «Nova Kitajskaz» zapisal med drugim, da je pekinški delavski razred javno razkrinkal Tengove zločine ter se hoče še tesneje strniti okoli CK KP. List spodu-
buja množice k brezkompromisnemu boju za dokončno zatrtje desničar-
skih deviacionizmov, ki bi radi zru-
šili diktaturo proletariata in pripo-
mni, da je treba zaščititi sociali-
stično domovino pred razrednimi sovražniki.

O podobnih manifestacijah poro-
čajo tudi iz pomembnih industrijskih središč Šangaja in Tientsina.

PUSTOLOVŠČINA TREH ZRAČNIH GUSARJEV SE MEDTEM NADALJUJE

Potniki preusmerjenega letala izpuščeni

UTRINKI Z OBISKA NA RAZSTAVIŠČU

Tudi na sejmu Alpe-Adria se čuti gospodarska stiska

Gneče ravno ni, toda zanimivosti vendarle ne manjka - Kaj prikazuje naša dežela

LJUBLJANA, 8. — Govoriti o u-
spehu ali neuspehu prireditve Alpe-
Adria je še prezgodaj, saj se bo za-
ključila šele v nedeljo. Ob našem današnjem obisku nismo opazili pre-
velike gneče, v razgovoru z neka-
terimi razstavljalci pa smo izvedeli, da je bil obisk tudi prejšnje dni bolj skromen.

Kaj je temu vzrok, je težko ugo-
toviti. Eden izmed vzrokov je prav gotovo tudi občutna gospodarska stiska, ki vedno bolj pritiska. Opa-
zili pa smo tudi, da je zaostritev pogojev gospodarjenja prisilila ne-
katere podjetja, da so se letos pred-
stavila z bolj skromno razstavo.

Glede zanimivosti bi želeli opozori-
ti na podjetje Kurivo iz Nove Go-
rice, ki razstavlja v hali B. Pred-
stavlja čolne iz umetne mase, ki jih izdelujejo v poslovni enoti Sport. V sodelovanju z nekim zahodnonem-
skim podjetjem so v kratkem času dosegli pomemben uspeh. Njihovi čolni, zlasti za potrebe športa, se odlikujejo po kakovosti. Ker so ce-
nejši od tistih, ki jih je mogoče kupiti na domačem tržišču, se kupci radi odločajo zanje.

Zanimivo razstavo je priredilo tu-
di podjetje Slovenijašport. Med raz-
stavljenimi izdelki velja omeniti predvsem razne šotore ter opremo. Med našim obiskom smo zabele-
žili nekaj vtisov. Zapisali smo, da je obiskovalcem bolj malo in da v splošnem ni gneče. No, nekaj gneče je le in sicer v hali A, kjer so ne-
katere delovne organizacije priredi-
le pokušnje živil. Tako PPK iz Pa-
zunja se posebej predstavila in za-
kupila kar dobro polovico hale G. Razstavlja na pogled zelo lepe talne obloge iz polivinilklorida.

Prvič so letos prisotni nekateri razstavljalci iz dežel v razvoju. O-
čitno imajo dober posluh za trgo-
vino, saj blago tudi prodajajo. Pod-
jetji iz Egipta in Indije razstavlja-
ta v glavnem izdelke domače obrti in naki, za katere vlada kljub stis-
ki, precejšnje zanimanje.

Nad halo A so prostori, ki so jih zasedle nekatere ustanove in zdru-
ženja. Obiskali smo skupinsko raz-
stavo Slovenskega gospodarskega združenja iz Trsta, kjer razstavlja dvajset podjetij. Pravzaprav je tež-
ko govoriti o razstavi, saj je izdel-
kov za ogled bolj malo. Očitno je, da so podjetja pristala na sodelo-
vanje ne toliko zaradi razstavlja-
nja, ampak da bi obdržale stike s poslovnimi partnerji.

Moralo smo si ogledati seveda, kaj je pripravila dežela Furlanija - Ju-
lijska krajina. Velikanski plakati prikazujejo razvoj medsebojnega so-
delovanja s posebnim poudarkom na maloobrojni prometu. Prikazani so tudi nekateri načrti, ki naj bi jih uresničili v prihodnje (ali pa niko-
li). Med take sodi načrt ureditve plovnice poti Jadrana - Donava.

Zanimiv je plakat, ki prikazuje številčno stanje na šolah s sloven-
skim učnim jezikom v tržaški in goriški pokrajini v letu 1974. Naiv-
než, ki si je ogledoval plakat z na-
mi je pripomnil, da manjkajo po-
datki iz videmske pokrajine. Moral sem ga poučiti o zadevi. Dodal sem še, da bi morala dežela prikazati celoten razvoj slovenskega šolstva po vojni. Obiskovalce bi tako lahko presodili, koliko novih šol so nam zagotovili.

VLADO KLEMŠE

Danes odprtje kmetijskega in gozdarskega sejma v Kranju

KRANJ, 8. — Od 9. do 18. aprila bo na Gorenjskem sejmu v Kranju letos jubilejni, XV. kmetijski in gozdarski mednarodni sejem. Sejem se v prejšnjih izvedbah ni imeno-
val tako, ker so mu prav ob priliki letošnjega jubileja dodali specializiran del sejma na tematično gozdar-
stva.

Sejem je v glavnem namenjen kmetijski in gozdarski mehanizaci-
ji, ki je primerna za obdelavo na razgibanem alpskem terenu. Seve-
da pa ta sejem vključuje tudi vse ostalo blago široke potrošnje, ki je potrebno obiskovalcem za njihove vsakdanje potrebe. Sejemskih prire-
ditvev v Kranju se vsako leto udele-
žuje veliko število ljudi iz zamej-
stva, ki izkoristijo priliko za ugod-
ne nakupe.

Poleg omenjenega sejma bo letos na Gorenjskem sejmu še pet sejem-
skih prireditve, in sicer dve še v prvih šestih mesecih, tri pa v jesenskem delu.

VIDEM, 8. — Tatovi so odnesli iz cerkvice Sv. Roka v Rizulzu di Reana v videmski pokrajini dva dragocena lesena kipa, ki naj bi bili izdelani v preporočnem obdobju umetnik Giovanni Martini. Kipa sta visoka okoli 70 cm in predstavl-
jata sv. Roka oziroma sv. Sebastija-
na.

MANILA, 8. — Zadeva o preusme-
ritvi filipinskega letala se je po 30 urah mučnih pogajanj deloma raz-
pletla. Z revolverji in granatami o-
borojeni muslimanski zračni gusarji, ki pripadajo gibanju za osvoboditev južnih predelov Filipinov izpod Mar-
cosovega, sicer republiškega režima, so izpustili vseh 69 potnikov. V za-
meno so prejeli zahtevanih 300.000 dolarjev, razen tega imajo sedaj na krovu letala «BAC 111» kot talca (prostovoljca) podpredsednika druž-
be Philippine Airlines (PAL) Rafaela Igoo; manilske oblasti jim namreč niso izročile štirih zapornikov.

Letalo je zatem odletelo proti Ma-
lajziji in ob 12.42 po srednjeevro-
pskem času pristalo na letališču me-
sta Kota Kinabalu. Preden je pilot prejel dovoljenje za pristatek, je moral kar dvajsetkrat preleteti le-
tališče; ko so se koleša slednjici do-
taknila stee, je ostalo v rezervor-
arju goriva le še za 20 minut leta-
ja. Gusarji so zahtevali, da jim popol-
noma napolnijo rezervar, kar daje misliti, da se hočejo popeljati daleč.

Na krovu letala so poleg gusarjev, pristojnega talca in prvotnih se-
stih članov posadke še novi trije pi-
loti filipinske družbe PAL, ki dobro poznajo predpise o mednarodnem le-
talskem prometu.

Na silki vidimo izmučene potnike, ko zapuščajo preusmerjeno letalo, na katerem so prebili 30 ur pod smrtno grožnjo. (Telefoto ANSA)

ZAVRNILI SO KOSILO: 10 MORNARJEV PRED VOJAŠKIM SODIŠČEM

CAGLIARI, 8. — Sodbena pe-
dagogika in predvsem dr. Spook, čigar knjiga o vzgoji o-
troka je bila sveto pismo za marškatro mlado in neizkušeno mamico, nas uči, da otrok (razen seveda v primeru bo-
lezni) sam najbolje ve, koliko hrane potrebuje in ga zato ne gre prekomerno siliti, naj je. Prav tako ni nič hudega, če se otrok občasno spunta in za-
vrne hrano (tudi tu seveda se to ne sme ponavljati prepo-
gosto), saj je to njegov poskus uveljavljanja, lahko bi rekli celo njegova pravica, da tako poudari nesoglasje s starši. Te pravice, ki je nihče ne odreka otroku, pa vojaška hierarhija odreka odraslim, polnopravnim državljanom, katere takoj po-
stavijo na zatožno klop, če si drznejo dvigniti glavo, ne me-
neč se za dejstvo, da je vojak, ki ve v vsakem trenutku trezno presojeti, za vojsko vsekakor pridobitev.

Tako se je danes pred vojaš-
kim sodiščem v Cagliariu začel proces proti 11 mornarjem, obtoženim skupinskega groze-
sta, ker so pred časom zavreli opoldanski obrok hrane v znak solidarnosti s kaznovanim kolegom. Letu temu je poveljnik op-
rišča na otoku Maddalena pri-
sodil nekaj dni strogega zapa-
ra, češ da ni opravil svoje du-
žnosti, mornar pa se je uprl, češ da po novem pravilniku, o katerem sicer še razpravlja parlament, je stroga kazen prepovedana. V znak solidarnosti s Solinasom je dan pozne-
je deset mornarjev zavrnilo ko-
silo. Od tod prijava vojaškemu sodišču.

V trenutku ko poročamo, ob-
ravnavna se ni zaključena, ker sodni zbor odloča o branilčevi zahtevi po razveljavitvi sodne-
ga postopka. Med preiskavo namreč so vojaški sodniki pre-
iskali Solinasovo omarico in ne le, da preiskavi ni pristvoval branilec, pač pa o tem odvet-
nik ni bil niti obveščen. Preu-
ranjeno je ugotoviti, kaj bodo sklenili sodniki, saj si ne la-
stimo nobenih vedeževalskih sposobnosti. Zdi se pa nam vse-
kakor, da z demokracizacijo vojske ne gre več odlašati, da bi morali zato sodniki tol-
mačiti tudi sedanjim zastarelim pravilnik v tem duhu ter ure-
ljaviti osnovne smernice novega pravilnika, čeprav ta še ni bil odobren.

TRŽAŠKA KRONIKA

Danes zaključek študijskega seminarja o emigraciji

V konferenčni dvorani novega študentskega doma tržaške univerze se je včeraj nadaljeval seminar o problemih emigracije, ki ga prireja kulturni in umetniški krožek «L. Milani» in ki so ga podprle tudi organizacije ARCI, ALEF, ERAPLE in Zveza slovenskih emigrantov v Furlaniji - Julijski krajini. Osrednja točka sporeda je bilo predavanje člana rimskega emigrantskega študijskega centra Beniamina Rossija, ki je govoril o temi «Z gospodarsko krizo postanejo države, ki uva-
žajo delavsko silo, izvoznice brez-
poselnosti».

Emigracija je Rossi označil kot posledico neokolonialističnih in kapi-
talističnih težej nekaterih držav v prejšnjem stoletju. Prikazal je zgo-
dovinske vzroke, ki so privedli do najpomembnejših emigrantskih to-
kov in je obenem podal sliko ce-
lotnega vprašanja.

Zvečer so v isti dvorani predvaja-
li film o emigrantski tematiki «Bal-
late su Mattmark 1965». Danes se bo seminar zaključil: ob 17.30 bo na univerzi okrogla miza o emi-
graciji in deželni politiki, pri ka-
teri bodo sodelovali predstavniki go-
spodarskega, političnega in sindi-
kalnega življenja naše dežele. Ob 20.30 bo v dvorani študentskega doma zaključno predavanje. Govoril bo Leonardo Zanier, od ECAP - CG IL iz Rima, in sicer o temi «Emi-
gracija in deželna politika».

Podpora deželne uprave zasebnim otroškim vrtcem

Nad predlog deželnega odbornika Dal Masa so pred dnevi razdelili de-
želni prispevek 200 milijonov lir za leto 1975 zasebnim otroškim vrtcem v naši pokrajini. Otroškim vrtcem v dveh občinah tržaške pokrajine so namenili 15 milijonov in pol, vrtcem v petih občinah goriške pokrajine pa nekaj manj kot 8 milijonov lir. Kot smo že večkrat poročali, vzbujajo ti ukrepi mnogo nejevolje pred-
vsem pri predstavnikih levčarskih skupin, ki menijo, da bi morala de-
žla nuditi večjo podporo občinskim vrtcem, manjšo pa zasebnim.

G. Tombesi seznanil ministra Sartija o položaju turizma

Minister za turizem in prireditve Sarti je v Rimu sprejel predsednika tržaške Autonome letovišcarske in turistične ustanove inž. Giorgioa Tombesija in poslanca Bologno. Tombesi je ministra seznanil s te-
žavami, ki v zadnjem času tarejo deželni turizem ter mu je predsta-
vil ključna vprašanja sedanjega po-
ljožja. Obenem mu je tudi orisal program in pobude, ki jih bo turistična in letovišcarska ustanova iz-
peljala med letošnjim poletjem.

V programu letošnje poletne se-
zone je tudi torkar kiparska razsta-
va, ki bo posvečena Mirku Basal-
delli in ki bo kot leni namesčenca na dvorišču Gradu sv. Justa. Usta-
nova jo prireja v sodelovanju s tr-
žaško pokrajinsko in občinsko upra-
vo. Od 10. julija do 22. avgusta bo na sporedu že tradicionalni festival opere, medtem ko bo svetovno znani festival znanstvenofantastič-
nega filma od 10. do 17. julija.

Tombesi je ministra povabil, da bi prišel na kako izmed omenjenih prireditve, naker je Sarti povabil delovanje ustanove ter obljubil svojo pomoč.

V MUZEJU REVOLTELLA

Razstava del Artura Nathana

V mestnem muzeju «Revoltella» so odprli razstavo del tržaškega slikarja Artura Nathana, ki je star komaj 53 let umrl v nacističnem taborišču. Artur Nathan bi se bil moral posvetiti trgovstvu. Tako je želel njegov oče, ki je bil po rodu angleški Jude, toda Artur se je posvetil najprej filozofski znanosti, nato pa umetnosti. Nekaj let je živel in se solal na Anglijskem, toda vrnil se je v svoj rodni Trst, med svoje prijatelje, se posvetil slikarstvu, se nato zblizal z mnogimi, ne samo tržaškimi, pač pa znanimi italijan-
skimi likovniki in se začel naglo vzpenjati, tako da je razstavljal tudi na beneškem bienalu in na rimskem kvadrinenu.

Ves njegov sloves, vsa njegova veljavnost mu v času rasistične kam-
panje ni pomagala in so ga najprej fašisti aretirali že leta 1940 in ga konfinirali nekje v Italiji. Po zlo-
mo fašizma v poletju 1943 je pobe-
gnil domov, v Trst, toda tudi po 8. septembru mu ni bilo prizanešeno. Najprej so ga kot Juda zaprli fa-
šisti v Carpi, oddal so ga nato na-
cisti odgnali v taborišče Belzen, kjer je podlegel konec novembra 1944.

Sinoči je razstavo v prvem nad-
stropju mestne galerije «Revoltella» odprl časninar Giorgio Cesare, bi-
ši tržaški občinski odbornik za kul-
turo, ki je razstavo pravzaprav or-
ganiziral. Razstava obsega nič manj kot 40 del, tako da si more obisko-
valec ustvariti popolno podobo o t-
stvarjalnih sposobnostih tega trža-
skega umetnika. Sicer pa razstava zasluži vso pozornost.